དོན་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཤེས་རབ་རལ་གྲིའི་འགྲེལ་པ་
ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྣང་བྱེད།

སྡེ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་མདོ་སྔགས་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་གླིང་།

ལོ་རིམ་གསུམ་པའི་ཡན་ལག་སློབ་ཚན།

དོན་རྣམ་ངེས་རྩ་འགྲེལ་བཅས་བཞུགས་སོ།།

རྩ་བ་མཛད་པ་པོ། འཇུ་མི་ཕམ་རྣམ་རྒྱལ།
འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོ། ལྷག་བསམ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན།

༄ སྨྲ་བའི་སེང་གེའི་མཁྱེན་རབ་སྙིང་ལ་ཤར། །ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་སྨོན་ལམ་རྣམ་པར་སྦྱངས།།

སྲས་བཅས་རྒྱལ་བའི་ཕྲིན་ལས་འགྲུབ་མཛད་པ། །འཇམ་དཔལ་དགྱེས་པའི་རྡོ་རྗེར་གསོལ་བ་འདེབས།།

༄༅། །སྔ་འགྱུར་རིག་མཛོད་རྩིས་འཕྲུལ་སྡེ་ཚན་གྱིས་སྒྲིག་སྦྱོར་བྱས།

Published by:*NRCS*

Ngagyur Rigzod Computer Section

Contact Address:

Ngagyur Nyingma Institute (NNI)
(Higher Buddhist Studies & Research Center)
P.O. Bylakuppe 571104 Mysuru District,
Karnataka State, South India

Ngagyur Rigzod Computer Section (NRCS)

(NNI) Library

website: https://nni.bt

NGAGYUR NYINGMA INSTITUTE
(Higher Buddhist Studies and Research Center)
unit of: Penor Rinpoche Charity Foundation

Estd: 1978 by H.H. Penor Rinpoche
Ref: NNI/2025/06

Date: 26th of February, 2026

༄༅། །དེ་ཡང་༧སྐྱབས་རྗེ་གྲུབ་དབང་པདྨ་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐུགས་ཀྱི་འོ་མཚོ་ལས་འཁྲུངས་པའི་སྔ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་མདོ་སྔགས་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་གླིང་གི་ཡན་ལག་རིག་མཛོད་རྩིས་འཕྲུལ་སྡེ་ཚན་ནས། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྔ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་ཆེན་མོའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པོ་སྒྲིག་འོག བསྟན་པ་ལ་ལྷག་བསམ་དང་རིག་གཞུང་ལ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཆེ་བའི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམས་པར། རང་ལུགས་ཀུན་མཁྱེན་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་གཞིར་བཟུང་། རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་ཟུར་བརྒྱན་པའི་མཐོ་སློབ་འདིའི་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་སློབ་ཚན་མཐའ་དག་དེབ་གཟུགས་སུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་གཞན་ཡང་རྒྱབ་ཆོས་འགྲེལ་ཆེན་གལ་ཆེ་ཁག་བཅས་ལ་ **E-book** ཐོག་ནས་གཟིགས་ཐུབ་པ་བཟོས་ཡོད། དེའི་ནང་འབྲེལ་མཐུད་ཁ་བྱང་དང་དཀར་ཆག་ལ་མཛུབ་གནོན་ཙམ་གྱིས་ཐད་ཀར་གྱི་ནང་དོན་ཡོངས་སུ་འཆར་བའི་འཕྲུལ་དེབ་ཅིག་འགྲེམས་སྤེལ་བགྱིས་པ་ལགས་ན། རྣམ་དཀར་འདིའི་མཐུས་མཉམ་མེད་དོན་ཀུན་གྲུབ་པའི་བཤད་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང་། ཡང་སྒོས་སུ་ཁྱད་ཆོས་ཆེ་བ་དྲུག་ལྡན་དཔལ་གསང་ཆེན་སྔ་འགྱུར་བའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ཚང་ལ་མ་ནོར་བ་དེ་ཉིད། རྒྱལ་ཁམས་མཐའ་དབུས་མེད་པར་ཀུན་ཏུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་གནས་ཏེ་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་སྨོན་འདུན་དང་བཅས།

སྔ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་ཆེན་མོའི་རྒྱུན་ལས་ཡིག་ཚང་ནས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༦ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༦ ཉིན།

(Registered under section 12A of the Income Tax Act, 1961)
Namdroling Nyingmapa Monastery - P.O. Bylakuppe 571104 - District Mysore - State Karnataka - INDIA
Mob: 0091-9632394601 Email: nninstitute1978@gmail.com - www.namdroling.net - www.palyul.org

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྔ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་ཆེན་མོའི་སློབ་ཚན་
འཕྲུལ་དེབ་སྒྲིག་སྦྱོར་བ།

ཟླ་བ་བསྟན་འཛིན་ཁར་བ། ལོ་རིམ་དགུ་པ།

ངག་དབང་འཇིགས་མེད་གུ་རུང་། ལོ་རིམ་དགུ་པ།

ཐོགས་མེད་བློ་གྲོས་རོ་ཀ་ཡ། ལོ་རིམ་བརྒྱད་པ།

བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། ལོ་རིམ་བརྒྱད་པ།

འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེ། ལོ་རིམ་བདུན་པ།

E-mail: rigzodc2025@gmail.com

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྒྱུ་འགྱུར་རིག་མཛོད་རྩེས་འཕྲུལ་སྡེ་ཚན་གྱི་ཚོགས་མི།

འགན་འཛིན།

སློབ་དཔོན་བཀྲ་ཤིས་དོ་རྗེ་བསམ་དོ་པ།

ལས་རོགས།

ཟླ་བ་བསྟན་འཛིན་ཕར་པ།
ངག་དབང་འཇིགས་མེད་གྱ་ཅང་།
རིག་འཛིན་ཟླ་མ། བསོད་ནམས་ཏ་དམག
བསོད་ནམས་ཕུན་ཚོགས། རིག་འཛིན།
ཟློ་བཟང་བསྟན་འཛིན། རིགས་ཚོགས།
ཐོགས་མེད་ཟློ་གྲོས་རོ་ཀ་ཡ། པདྨ་ཚེ་དབང་།
འཇིགས་མེད་རྡོ་རྗེ། ཚེ་དབང་མགོན་པོ།
སྐལ་བཟང་ལྷག་པ། ཕུར་པ་ཚེ་རིང་།
ཀརྨ་ཕྲིན་ལས་བཟང་པོ། ཚེ་དབང་རྒྱ་མཚོ།

གླིང་བརྗོད།

རང་ཉིད་ཙམ་མ་ཟད་འགྲོ་བ་སྤྱི་ཡི་འཕྲལ་ཕུགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན། དེ་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་ཐབས་ལམ་རྣལ་མ་ཞིག་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཡོད།

དེར་བརྟེན་སྟོན་པ་ཚད་མའི་བཀའ་དང་། དེའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་གྱུར་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་གནང་དགོས་རྒྱུ་ནི་དཔྱོད་ལྡན་ཀུན་གྱི་དགོངས་མངའ་ལྟར་ལགས། རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་"སྐྱབས་རྗེ་གྲུབ་དབང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་གིས་ཀྱང་བསྟན་འགྲོ་སྤྱིའི་བདེ་ཕྱར་དམིགས་ཏེ་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མས་དཔལ་གསང་ཆེན་སྔ་འགྱུར་སྙིང་མའི་བཤད་གྲྭ་ཆེན་མོ། སྔ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་མདོ་སྔགས་རིག་པའི་འབྱུང་གནས་གླིང་འདི་ཉིད་ཕྱག་བཏབ་གནང་ཞིང་། བཤད་གྲྭ་འདིའི་སློབ་

ཚན་དུ་ཐུན་མོང་མིང་ཚིག་ཀུན་གྱི་རྩོམ་གཞིར་གྱུར་པ་བརྡ་སྤྲོད་རིག་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐུན་མིན་ནང་དོན་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དྲི་མ་མེད་པ་དང་།

དེའི་དགོངས་པ་ཚུལ་བཞིན་དུ་འགྲེལ་བ་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཀྱིས་གཙོས་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་རྣམས་དང་། བསིལ་ལྡན་གངས་རིའི་ལྗོངས་ཀྱི་བསྟན་པའི་ཕྱི་མོ་དཔལ་གསང་ཆེན་སྔ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་རོང་ཀློང་རྣམ་གཉིས། འཇམ་མགོན་མི་ཕམ་རྒྱ་མཚོས་གཙོས་རིག་འཛིན་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས། དེང་དུས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་སློབ་ཚན་དུ་གཏན་འབེབས་མཛད་པ་ལྟར་སྔར་ནས་དཔེ་རིང་ཐོག་པར་སྐྲུན་ཞུས་ཟིན་ཀྱང་། དགེ་སློབ་མང་པོ་ཞིག་གིས་སློབ་ཚན་རྣམས་དེབ་གཟུགས་ཐོག་པར་འགྲེམས་གནང་ཐུབ་ཚེ་དགེ་མཚན་ཆེ་ཚུལ་དགོངས་འཆར་ཡང་ཡང་བཏོན་

པ་ལྟར་རྒྱུན་ལས་ལྷན་རྒྱས་ནས་ཀྱང་དེ་ལྟར་དགོས་རྒྱུའི་བཀའ་ཕེབས་གཤིས། ད་ལམ་ངེད་ཅག་སྤྱ་འགྱུར་རིག་མཛོད་རྩིས་འཕྲུལ་སྡེ་ཚན་གྱི་ལས་མི་ཐུན་མོང་ནས་ལས་རིམ་འདིའི་ཁུར་བླངས་ཏེ་སློབ་ཚན་དུ་གཏན་འབེབས་ཡོད་པའི་གཞུང་ལུགས་རིགས་ཞུ་དག་དང་འབྲེལ། གཞུང་རྩ་བ་དང་ས་བཅད་དཀར་ཆག་སོགས་སྦྱར་མ་འཕོད་པ་རྣམས་གསར་དུ་བཙུག་སྟེ་དེབ་གཟུགས་ཐོག་པར་སྐྲུན་ཞུས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གྲུས་པ་རྣམས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆུ་ཚད་དམའ་བ་དང་། ཉམས་མྱོང་གི་ཁྲོད་ཚད་ནར་མ་སོན་སྐབས་ནོར་འཁྲུལ་ཅི་རིགས་ཡོད་སྲིད་པས་ཡེ་ཤེས་སྤྱན་ལྡན་རྒྱལ་བ་སྲས་དང་བཅས་པའི་སྤྱན་སྔར་བཤགས་སྡོམ་དང་གཟུར་གནས་གཟིགས་པ་པོ་ཡོངས་ལ་འདང་དགོངས་སེལ་ཞུ་བ་ལགས། ལས་རིམ་འདིའི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་བརྩོན་པ་རྒྱུན་སྐྱོང་བྱས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་དགེ་རྩ་ཅི་མཆིས་པ་དེ་ཉིད་རྒྱལ་བསྟན་དར་ཞིང་འགྲོ་རྣམས་ཆོས་འབྱོར་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་དཔལ་ལ་རྟག་ཏུ་འཚོ་བའི་རྒྱུར་འགྱུར་བ་དང་།

ཁྱད་པར་དུ་༸སྐྱབས་རྗེ་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་གྲུབ་དབང་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཐུགས་དགོངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་འགྱུར་བའི་སྨོན་འདུན་དང་བཅས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་ཟླ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་ཆེན་མོའི་རིག་མཛོད་རྩིས་འཕྲུལ་སྡེ་ཚན་ནས།

དཔེ་བསྒྱུར་གསལ་བཤད།

དེ་ཡང་དོན་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཤེས་རབ་རལ་གྲིའི་འགྲེལ་པ་ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྣང་བྱེད་ཅེས་པའི་གཞུང་དེ་ཉིད་ཞུ་དག་བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་མདོར་ཙམ་གླེངས་ན།

དོན་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཤེས་རབ་རལ་གྲིའི་རྩ་བ་དེ་སྐབས་ཐོག་གི་འགྲེལ་པའི་བར་མཚམས་སུ་བླུགས་པ་དང་། རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ལ་གཟིགས་བདེ་བོ་ཡོང་ཆེད་དེང་རབས་དཔེ་དེབ་སྒྲིག་ལུགས་ལྟར་སྐབས་ཐོག་གཞུང་ཚིག་རྣམས་དུམ་ཚན་སོ་སོར་ལེགས་པར་ཕྱེ་ཡོད།

གཞན་ཡང་། ཐོས་བསམ་ལ་ཐུགས་འདུན་ཟབ་པའི་བློ་ལྡན་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་གཟིགས་བདེར་དམིགས་ཏེ་གཞུང་གི་ཚན་པ་དང་། ལུང་ཚིག་དང་། ས་བཅད་རྣམས་ལེ་ཚན་སོ་སོར་ཕྱེ་སྟེ་དེང་རབས་ཀྱི་དཔེ་དེབ་ལྟར་བསྒྲིགས་པ་དང་། སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡིག་ནོར་རྣམས་བོད་རྒྱ་ཚིག་མཛོད་ཆེན་མོར་གཞི་བཅོལ་ཏེ་དག་བཅོས་ཞུས་ཡོད།

ཞུ་དོན།

རྩོམ་སྒྲིག་པའི་ངོས་ནས་ཞུ་དག་དང་སྒྲིག་སྦྱོར་གྱི་ཐད་ནོར་འཁྲུལ་འབྱུང་ངེས་པས། མཁྱེན་དཔྱོད་ཡངས་པའི་རྒྱ་ཚོའི་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ལ་དགོངས་སེལ་ཞུ་བ་དང་འབྲེལ། སྔད་ཀྱི་ཚར་ཁྲིད་རྣམ་པས་ག་ཞམ་འཕོད་འབྲེལ་མཐུད་ཁ་བྱང་ཐོག་ཡོ་བསྒྲུང་ལེགས་བཅོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ལྷུག་པོར་སྨུལ་གནང་ཡོང་བའི་རེ་སྐུལ་བཅས།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༢༥ ལོའི་སྒྲ་འགྱུར་མཐོ་སློབ་ཆེན་མོའི་

རིག་མཛོད་རྩིས་འཕྲུལ་སྡེ་ཚན་ནས།

E-mail: rigzodc2025@gmail.com

NRCS

སློབ་པ་པོར་ཞུ་རྒྱུ།

མཁན་ཆེན་གཞན་དགའི་རྣམ་ཐར་དུ། (1) “ཐ་ན་དཔེ་ཆའི་ས་བཅད་དང་རྩ་འགྲེལ་སོགས་ལ་ཚོན་རྟགས་འདེབས་སྟངས་ཚུན་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྲོལ་གཏོད་ཡོད་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། ས་བཅད་སྣག་ལ་རྩ་བ་སེར། །ལུང་ཁུངས་དམར་ལ་ལུང་འདྲེན་ལི། །སྤྱི་དོན་སྔོ་ལ་མཚམས་སྦྱོར་ལྗང་། །འདི་དག་ནན་གྱིས་ལག་ལེན་གཅེས། །”ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱ་ཆེ་བའི་སློབ་པ་པོས་ཚོན་བྱུག་སྟངས་ཙམ་ལ་གཟིགས་ནས་ཀྱང་རྩ་བ་དང་ས་བཅད། ལུང་ཁུངས་དང་ལུང་འདྲེན་སོགས་རྟོགས་སླ་ལ་འཚོལ་བདེ་བར་དམིགས་ནས། གོང་དུ་གསུངས་པ་བཞིན། རྩ་བ་དང་ས་བཅད། ལུང་ཁུངས་དང་ལུང་འདྲེན་བཅས་ལ་ཚོན་ཁྲ་བཀོད་ཡོད།

(1) རྫོགས་ཆེན་གནའ་དཔེ་གསར་སྐྲུན་ཁང་ནས་སྒྲིག་སྒྱུར་མཛད་ཅིང་། བླའི་ལྷན་ནང་པའི་ཤེས་ཡོན་བདེ་རྩ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༨ ལོར་པར་སྐྲུན་ཞུས་པའི་མཁན་ཆེན་གཞན་དགའི་གསུང་འབུམ། པོད་དང་པོ། ཤོག་ཨང་ ༥༩ ནང་གསལ།

དཀར་ཆག

ངོས་སྦྱོར།

སློང་བརྗོད།

དཔེ་བསྒྱུར་གསལ་བཤད།

༼དོན་རྣམ་ངེས།༽

འགྲེལ་པའི་མཚན་དང་མཆོད་བརྗོད། 1

༡༽ རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན། 5

༢༽ བརྗོད་བྱ་སྟོན་པ་གཞུང་། 7

ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མདུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། 5

༼༡༽ ཐོག་མར་དགེ་བ་རྩོམ་པའི་ཡན་ལག 7

༡ མཆོད་པར་བརྗོད་པ། 7

༢ བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ། 12

༼༢༽ བར་དུ་དགེ་བ་བརྩམ་བྱའི་དོན། 13

༡༽ གཞལ་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་བཤད་པ། 13

༢༽ འཇལ་བྱེད་རིག་པ་གཉིས་བཤད་པ། 16
༡ རིག་པ་གཉིས་སུ་མདོར་བསྟན། 16
༢ རིགས་པ་བཞིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ། 17
༡༽ འཇལ་བྱེད་རིགས་པ་བཞི། 17
༡༽ རིགས་པ་སྔ་མ་གསུམ་བཤད་པ། 17
༡༽ སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་སྤྱིར་བསྟན་པ། 17
༢༽ དེའི་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རིགས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 18
༡༽ བྱ་བྱེད་དང་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ། 18
༡ དངོས་བཤད་པ། 18
༢ དེའི་དགོས་པ། 21
༢༽ ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ། 23
༡༽ སྣང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ། 23
༡ དངོས་བཤད་པ། 23
༢ དེའི་རྣམ་པར་གཞག་པ། 25
༢༽ དོན་དམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ། 28
༣༽ དེ་གསུམ་མཐུན་པར་དོན་བསྡུ་བ། 33

༢༽ འཐད་པ་སྒྲུབ་པ། 34

༡ མདོར་བསྟན་པ། 34

༢ རྒྱས་པར་བཤད་པ། 36

༡༽ མངོན་སུམ་གྱི་འཐད་སྒྲུབ། 36

༡༽ སྤྱིར་བསྟན་པ། 36

༢༽ བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 41

༡ དབང་པོ། 41

༢ ཡིད། 42

༣ རྣལ་འབྱོར། 43

༤ རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ། 45

༣༽ དོན་བསྡུ་བ། 49

༢ རྗེས་དཔག་པའི་འཐད་པ་སྒྲུབ་པ། 52

༡༽ ངོ་བོ། 52

༡༽ བློ་གང་གིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ། 52

༢༽ རྟགས་གང་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ། 56

༣༽ ཚུལ་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པ། 60

༡ གཞལ་བྱའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་བཞག་པ། 60

༢ བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་བཞག་པ། 64

༣ འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་བཞག་པ། 65

༢༽ དབྱེ་བ། 66

༡༽ དངོས་བཤད་པ། 66

༡ ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ། 66

༢ དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་དབྱེ་བ། 70

༢༽ དོན་བསྡུ་བ། 72

༣༽ རྩོད་སྤོང་། 74

༡༽ སྤྱི། 74

༡༽ མི་སྲིད་པ། 74

༢༽ མ་གྲུབ་པ། 76

༣༽ མི་དགོས་པའི་རྩོད་སྤོང་། 78

༢༽ བྱེ་བྲག 79

༡༽ ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ལ་རྩོད་སྤོང་། 79

༢༽ དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ལ་རྩོད་སྤོང་། 82

༣༽ མཐུན་པར་དོན་བསྡུ་བ། 84

༢༽ དེའི་བྱེད་ལས་རྟོན་པ་བཞི། 92

༡༽ སྦྱོར་བསྟན་པ། 92

༢༽ བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། 97

༡ གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པ། 97

༢ ཚིག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པ། 100

༣ དྲང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་པ། 104

༤ རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པ། 119

༣༽ འབྲས་བུ་སྦྱོབས་པའི་གཉེར་བརྒྱུད་བཤད་པ། 130

༣༽ དེ་ལྟར་གཞལ་བའི་འབྲས་བུ། 135

༣༽ ཐ་མར་དགེ་བ་མཇུག་གི་དོན། 137

༡༽ ཚུལ་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པ། 137

༢༽ དེའི་དགེ་བ་བསྔོ་བ། 139

༣༽ ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཇུག་གི་དོན། 140

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

༄༅། །དོན་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཤེས་རབ་རལ་གྲིའི་འགྲེལ་པ་ཐུབ་བསྟན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་སྣང་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།

གང་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས།།
མ་ལུས་བདུད་ཀྱི་སྡེ་རྣམས་ཀུན་བཏུལ་ཞིང་།།
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་འཛིན་པ་ཡི།།
མགོན་པོ་འཇམ་དབྱངས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ།།

ལྷ་དབང་གྲགས་པ་དྲང་སྲོང་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་།།
རྒྱུན་མཐའི་སར་གནས་དཔའ་ཆེན་ཚོགས་བཅས་འགྲོ་ཀུན་གྱིས།།
ཞབས་ཀྱི་པདྨ་ལ་ནི་མགོ་བོས་རབ་བཏུད་ནས།།
ཐུབ་མཆོག་དེ་ལ་སྒོ་གསུམ་ཤིན་ཏུ་གུས་པས་འདུད།།

སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གཉིང་མཐའ་མི་མངོན་པ།།
རྒྱ་མཚོ་འདྲ་བ་ལས་ནི་རབ་བསྒྲལ་ཏེ།།
རྣམ་མཁྱེན་གླིང་དུ་འགྲོ་བ་དབུགས་འབྱིན་པའི།།
དམ་པའི་ཆོས་དང་དེ་འཛིན་ཚོགས་ལ་འདུད།།

ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་མ་ལུས་མཁྱེན་པའི་གཏེར།།
གང་གི་ཐུགས་རྗེས་≡ཕྱེ་བའི་(1)ལེགས་བཤད་ཀྱིས།།
སྐལ་བཟང་ཡིད་ཀྱི་ཕོངས་པ་སེལ་མཛད་པ།།
འཇམ་མགོན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་ཕྱག་བཙལ་ནས།།

ཅུང་ཟད་ངག་གིས་བསྟན་པ་མ་ལུས་པའི།།
བདེན་གཉིས་གནས་ལུགས་དོན་བཟང་གསལ་བྱེད་པ།།
སྔ་ན་མེད་པའི་གཞུང་ལུགས་ལེགས་བཤད་ཚིག།
གང་གི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཅི་ནུས་དགོལ།།

(1) ཡ་ཆེན་སྒར་གྱི་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༡-༣ ༼ཕྱེས་པའི།༽

བློ་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་སྨོན་དུ་སོང་བས་འདིར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་བདུད་རྩི་སྐལ་བ་དང་འཚམ་པར་སྤྱོང་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཧེ་ཐོག་མར་འདི་ལྟར་སྲིད་པའི་གནས་འདོད་པ་དང་། སྲིད་པ་དང་ལྟ་བ་དང་མ་རིག་པའི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བཞིས་ཟ་གང་ཞིང་[1]ཟད་མི་ཤེས་པ་དེར་ཡང་དང་ཡང་དུ་འཁོར་བ་ནི་ཟོ་ཆུན་གྱི་ཁྱུད་མོ་དང་རྣམ་པ་དྲུག་གིས་མཚུངས་པ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཟ་ཀལ་ཆེན་པོ་འདི་ཤིན་ཏུ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བའི་འདུ་ཤེས་ཀྱིས་འདོར་བར་འདོད་ལ། དེའི་ཐབས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པ་དེས་བསྟན་པ་དམ་པའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལས། གཞན་གྲངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་། དེ་དག་གིས་ལྟར་འཛིན་པའི་ཁྲབ་འཇུག་དང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དང་། མིའི་འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་ན་ཆེ་བར་གྲགས་པ་སྲུའི་ལུགས་ལའང་

(1) ཡ་ཆེན་སྒྲར་གྱི་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༣-༩ ༼གང་ཞིང་།༽ མེད།

མེད་པར་ཤེས་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྟོན་པ་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་དམ་པར་ལྟ་ཞིང་གཅེས་སྤྲས་སུ་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་།

ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །སྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར། །ཞེས་པའི་ཚུལ་དང་མཚུངས་པར་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་བློ་སྟོབས་དང་མཐུན་པར་འཁོར་བ་དང་། སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་བཏུལ་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆོས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་དབང་འབྱོར་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཟབ་པ་དང་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད། འགྲོ་བ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་དཔལ་དང་མགོན་དང་སྐྱབས་པ་གཅིག་པུར་གྱུར་པ། བརྒྱ་ལམ་ཙམ་ན་མཚན་ཙམ་ཡང་ཐོས་པར་དཀའ་བ་རིན་པོ་ཆེས་གཏམས་པའི་རྒྱ་མཚོ་དང་བདུད་རྩིའི་ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པས་དེ་ལ་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཞུགས་པ་ན། བསྟན་པ་དེ་ཡང་བརྗོད་བྱ་དང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་

གཉིས་སུ་གནས་པ་དེ་དག་ལེགས་པར་ཤན་འབྱེད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་བཅུད་མྱུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཐོས་པའི་སྐབས་སུ་གལ་ཆེ་བ་བདར་ཤན་འབྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་ནི་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཟུར་དུ་མཛད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འདིར་དོན་གྱི་གནད་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་འཆད་པ་ལ་གསུམ།

རྗོད་བྱེད་ཀྱི་མཚན། བརྗོད་བྱ་སྟོན་པ་གཞུང་། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཇུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི།

དོན་རྣམ་པར་ངེས་པ་ཤེས་རབ་རལ་གྲི།།

ཞེས་པ་སྟེ། དོན་ནི་སྤྱིར་ཚིག་དང་དོན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་ན་རབ་ཏུ་གྲགས་ཤིང་། དེ་ཡང་རྗོད་བྱེད་དང་བརྗོད་བྱའི་ཚུལ་དུ་གནས་པའི་བརྗོད་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚན་ཉིད་དང་། འབྲས་བུ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་སྟེ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་

རྣམ་པ་གཉིས་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་མ་ལུས་པའི་བསྟན་བྱ་གང་ཡིན་པའོ། །དེ་ཡི་གནད་རྣམས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པས་མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པའི་དྲི་མས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་བདེ་བླག་ཏུ་མི་སྤྱོང་བ་རྣམས་བསལ་ནས། ཐུབ་པའི་དབང་པོ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་དག་པའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་ངེས་པའི་ཤེས་པ་ཉིན་མོ་དྲུང་ན་གནས་པའི་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་རང་དང་གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བསྟན་བཅོས་འདིར་ཐོས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཞུགས་པས་སྐྱེད་པར་ནུས་པས་ན་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་། དེ་ཡང་ཇི་ལྟ་བུ་རྣམ་པར་ངེས་པར་འགྱུར་སྙམ་ན། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་ལ། ཤེས་རབ་དེས་དོན་གྱི་གནད་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་ལ་སོགས་པའི་རྨོངས་པའི་དྲི་བ་ཅིག་

ཅར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད་པས་ན་ཆོས་མཚུངས་པའི་སྒོ་ནས་རལ་གྲི་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཤིང་སྟུག་པོའི་ཚལ་ནགས་ཤིན་ཏུ་རྣོ་བའི་རལ་གྲི་བཏབ་པའི་བྱེད་ལས་བཞིན་ནོ། །མཚན་གང་ལས་བཏགས་པ་ནི་བརྗོད་བྱ་དང་དཔེའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་གཞུང་ལ་གསུམ། ཐོག་མར་དགེ་བ་རྩོམ་པའི་ཡན་ལག བར་དུ་དགེ་བ་བརྩམ་བྱའི་དོན། ཐ་མར་དགེ་བ་མཇུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཆོད་བརྗོད་དང་། བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གྲུབ་མཐའ་འཁྲུལ་བ་ལྡན་པ་མིན།།
ནོར་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས།།
དོན་གསུམ་ཟབ་ཆོས་མེད་པའི་བློ།།
འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་འདུད།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། ལུང་དང་རིགས་པས་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་དོན་མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་ལ་དེ་ལས་ལྷག་པ་མེད་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་

འཇོག་མཚམས་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་གཞག་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡི་དོན་དེ་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་ཡང་དག་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་འཁྲུལ་བ་གཉིས་ཡོད་ལ། འཁྲུལ་བ་དེ་ནི་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་གཞག་པ་སྟེ། གནས་ལུགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ལུང་དང་། རིགས་པ་ལྟར་སྣང་བ་དང་། ངན་གཡོ་བྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཞག་པའི་བསྟན་པ་དེ་ནི་གནས་ལུགས་ཡང་དག་པ་དང་མཐུན་པའི་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པས་དེ་ལས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་རིགས་པས་གྲུབ་པས་འཁྲུལ་བ་མིན་པར་གྲུབ་ལ། སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པས་ནི་ལུང་ལོག་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མ་ཤེས་བཞིན་རྗེས་སུ་དཔག་ནས་སྨྲས་པ་ཡིན་པས་འཁྲུལ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མི་འབྱུང་བ་རིགས་པས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དེ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཞེ་

ན། ལུང་དེ་སྟོན་པ་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་ནོར་བ་ཐམས་ཅད་རྣམ་པར་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དེས་བསྟན་པའི་ལམ་ནི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཏེ། རབ་རིབ་མེད་པའི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །གཞན་ཕྱི་རོལ་པ་དེ་དག་ནི་སྟོན་པ་རང་ཉིད་འཁྲུལ་བ་མ་སྤངས་པ་ཡིན་པས་དེས་བསྟན་པ་ཡང་འཁྲུལ་བ་ཁོན་ཡིན་ཏེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །བསྟན་པ་ལུང་ཚད་མ་དང་། སྟོན་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཀུན་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཅིས་གྲུབ་ཅེ་ན། ཡང་དག་པའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་སྒོ་ནས་སྟོན་པ་ཚད་མ་དང་། བསྟན་པ་རྣམ་གྲོལ་གྱི་འཇུག་ངོགས་མཚུངས་པ་མེད་པར་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་གཞུང་སོགས་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གཟིགས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་དག་པའི་གྲུབ་

མཐའ་དེ་ཡང་། ཕྱོགས་ཆོས་རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་ལྡན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་མམ་དོན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གཞལ་ན། དོན་ལ་མི་བསླུ་བར་ངེས་པའི༌ཤེས་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྨག་མེད་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྣང་བ་འབྱུང་བའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་ཞིང་། འདི་དག་གིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་མཚུངས་པར་ལུང་ཚད་མ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གསུམ་བསྟན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི༌ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པ་སྟོན་པའི་བདག་ཉིད་ལྷག་པའི་ལྷ་འཇམ་དཔལ་མཁྱེན་པའི་གཏེར་ལ་འདུད་ཅེས་སོ། །དེ་ཡང་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་འོད་དྲི་མ་མེད་པའི་གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་པ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ༌ཤེས་ཡིན་ལ། དེ་ནི་འཇམ་དཔལ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་སམ། འཇམ་དཔལ་ནི་ཚད་མ་དེ་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་མཁྱེན་རབ་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དེ་ལ་འདུད་དོ། །ཞེས་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་པོས་རྒྱུ་མཚན༌ཤེས་ནས་ཕྱག་མཛད་པའོ།།

དེ་ལྟར་ན་མཆོད་བརྗོད་འདིས་ནི་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་འཇམ་དཔལ་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཡང་སྟོན་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་མངོན་སུམ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་། དེའི་བསྟན་པ་ལུང་ཚད་མ་དང་། དེ་ལ་དོན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པས་ཞུགས་པ་ལས་བདེན་པ་མཐོང་སྟེ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དྲི་མ་མེད་པ་འཕགས་པ་རྣམས་ཏེ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཡང་བསྟན་ལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འཇམ་དཔལ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱག་མཛད་པ་དང་། དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཅན་གྱིས་བསྟན་པའི་ལུང་གྲུབ་མཐའ་འབྲེལ་མེད་ལ་དོན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ་འཇུག་དགོས་པར་བསྟན་པའང་ཡིན་ལ། དོན་གསུམ་ནི། ཚད་མ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཚུལ་གསུམ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཡིན་ལ། གཞན་དུ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད། ཟུང་འཇུག་ངེས་པའི་ཚད་མ་གསུམ་ལ་སོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བ་ནི།

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་རྟོགས་དཀའ་བ།།
བདེ་གཤེགས་བསྟན་པའི་བདུད་རྩི་ནི།།
གང་གིས་སྤྱོད་བར་འདོད་པ་ལ།།
བློ་གྲོས་སྣང་བ་རྣམ་པར་སྦྱིན།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་མིན་གྱི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་ཕྲ་ཞིང་ཟབ་པ་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དང་། ས་དང་ལམ་དང་། ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཏེ། དེ་གཉིས་ནི། ཟབ་པའི་ཕྱིར་དང་། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བ་ཉིད་དུ་གནས་པའི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བདུད་རྩི་གང་ཞིག སྤྱོད་བ་ཙམ་གྱིས་རྒུད་པའི་ཕྱོགས་ལས་རིང་དུ་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྔོན་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པའི་སྐལ་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གང་གིས་དེ་ཡི་དོན་བཟང་

པོའི་རོ་སྦྱོང་བར་འདོད་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བས་དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་བློ་གྲོས་བསྐྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྣང་བ་དམ་པ་བསྟན་བཅོས་འདི་སྦྱིན་པར་བྱ་སྙེ་བརྩམ་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའོ།།

མཚན་བཏགས་པ་དང་། མཆོད་བརྗོད་དང་བརྩམ་པར་དམ་བཅའ་བའི་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞུང་སྤྱི་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་བར་དུ་དགེ་བ་བརྩམ་བྱའི་དོན་ལ་གསུམ། གཞལ་བྱ་བདེན་པ་གཉིས་བཤད་པ། འཇལ་བྱེད་རིག་པ་གཉིས་བཤད་པ། དེ་ལྟར་གཞལ་བའི་འབྲས་བུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ།།
བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན།།
འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་།།
དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པའོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འགྲོ་བ་འདུལ་བའི་ཐབས་ལ་མཁས་ཤིང་ཚད་མེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་བ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

རྟོགས་ནས་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་དམ་པའི་ཆོས་ཇི་སྙེད་ཅིག་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་ནི་བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ། བདེན་པ་གཉིས་པོ་དེ་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱི་བློའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཡང་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་སྟེ། **ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་ལས།**

འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པའི་བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཏེ།།
ཁྱེད་ཀྱིས་གཞན་ལས་མ་གསན་རང་གིས་རིག
དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་དང་དོན་དམ་སྟེ།།
བདེན་པ་གསུམ་པ་ཿགང་ཡང་[1]མ་མཆིས་སོ།།

ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕུང་པོ་གསུམ་པ་མི་སྲིད་པས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས

(1) ཡ་ཆེན་སྒྲར་གྱི་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༡༠-༡༨ ༼གཞན་ཡང་།༽

པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་དེ་གཉིས་སུ་ཟད་པར་འདུས་ཤིང་། དེ་ཡང་སྔ་མ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་སྤྲོས་པ་ཅན་གྱི་བློ་ངོར་བདེན་པས་བདེན་པ་དང་། ཕྱི་མ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པས་སྤྲོས་བྲལ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་བདེན་པས་བདེན་པ་སྟེ། ཟླ་བ་གྲགས་པས།

གཏི་མུག་རང་བཞིན་སྒྲིབ་ཕྱིར་ཀུན་རྫོབ་སྟེ།།
དེས་གང་བཅོས་མ་བདེན་པར་སྣང་དེ་ནི།།
ཀུན་རྫོབ་བདེན་ཞེས་ཐུབ་པ་དེས་གསུངས་ཏེ།།
བཅོས་མར་གྱུར་པའི་དངོས་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུའོ།།

ཞེས་གསུངས་ཤིང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང་།

དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

དེ་ཡང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་ལས་ལྷག་པའི་རྟོགས་པ་གཞན་ཅི་ཡང་མི་སྲིད་པ་ཞིག་པའི་རིམ་པ་བཞིན་བདེན་གཉིས་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་ཇེ་ཟབ་ཏུ་རྟོགས་

པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་འཇལ་བྱེད་རིག་པ་གཉིས་བཤད་པ་ལའང་གཉིས། རིག་པ་གཉིས་སུ་མདོར་བསྟན། རིགས་པ་བཞིས་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།

བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ།།
མ་ནོར་ངེས་པའི་བློས་འཇུག་ན།།
དྲི་མེད་ཚད་མ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི།།
མིག་བཟང་མཆོག་ཏུ་བསྒྲུབ་པར་བྱ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་གཞལ་བྱ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་ལུགས་དེ་ལ། འཇལ་བྱེད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་མ་ནོར་བར་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བར་ངེས་པའི་བློ་ཤེས་རབ་ཀྱིས་འཇུག་ན་ནི། འཁྲུལ་བའི་སྐྱོན་གྱི་དྲི་མ་མེད་པ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་དང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་བཟང་པོ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་འཆད་འགྱུར་ལྟར་རང་

གི་རྒྱུད་ལ་བསྒྲུབ་པར་བྱའོ་ཞེས་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་མིག་དེ་མེད་ན་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བ་མེད་དོ་སྙམ་དུ་དགོངས་པའོ།།

གཉིས་པ་རིགས་པ་བཞིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། འཇལ་བྱེད་རིགས་པ་བཞི། དེའི་བྱེད་ལས་རྟོན་པ་བཞི། འབྲས་བུ་སློབས་པའི་གཏེར་བརྒྱད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རིགས་པ་སྤྱི་མ་གསུམ་བཤད་པ། འཐད་སྒྲུབ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྣང་བ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་སྤྱིར་བསྟན། དེའི་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རིགས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད། དེ་གསུམ་མཐུན་པར་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཇི་ལྟར་སྣང་བ་འདི་དག་ནི།།
རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ།།
ལྟོས་པ་མེད་གང་ནམ་མཁའ་ཡི།།
པད་མོ་བཞིན་དུ་སྣང་མི་འགྱུར།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཇི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་སྣང་བའི་དངོས་པོ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རྟེན་ཅིང་དེ་དང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་དང་། མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དཔེར་ན་ནམ་མཁའི་པད་མོ་གཟུང་བའི་ཡུལ་དུ་སྣང་མི་རུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་དངོས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་སྣང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

འཕགས་པ་ཀླུས།

རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་མ་གཏོགས་པའི།།

ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།།

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་གསུངས་པའོ།།

གཉིས་པ་དེའི་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རིགས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བྱ་བྱེད་དང་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་བཤད་པ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་།

དེའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཀྱུ་ཡི་ཚོགས་པ་ཚང་བས་ནི།།
འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད།།
ཇི་སྙེད་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཀུན།།
རང་རང་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་ཉིད།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་སྣང་བའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཀྱང་རྒྱུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་ལྟོས་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཆོས་ཉིད་དེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཐོག་མར་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་སྔ་མ་གཉིས་འཆད་པ་སྟེ། རྒྱུ་ས་བོན་དང་རྐྱེན་ཆུ་ལུད་དྲོད་གཤེར་ལ་སོགས་པ་རང་འབྲས་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡི་ཚོགས་པ་གང་དང་གང་ཞིག་ཚང་བ་དེ་ཡིས་ནི། དེ་དང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་དེ་དག་གིས་འབྲས་བུ་དེ་དག་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱི་དང་ནང་གི་དངོས་

པོ་འདི་དག་ནི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་བས་འདི་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་ལ། རྒྱུའི་ཚོགས་པ་མ་ཚང་ན་འབྲས་བུ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ཚོགས་པ་ཚང་ན་ནི་འབྲས་བུ་མི་འདོད་ན་ཡང་ཕྱོག་པར་མི་འགྱུར་བ་འདི་ནི་ནམ་ཡང་མི་བསླུ་བའི་རིགས་པ་ཉིད་དོ། །འཇིག་རྟེན་ན་སྣང་ཞིང་གྲགས་པའི་ཧ་སྟེ་པའི་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་འདི་རྣམས་ཀུན་ཀྱང་སྐྱ་ལྕུའི་འབྲས་བུ་སྐྱ་ལྕུའི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་པ་ལ་སོགས་དངོས་པོ་རང་རང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་གཏན་ཚིགས་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་ཆོས་འདི་ཀུན་རྒྱུ་མེད་པ་དང་། རྒྱུ་གཞན་ལས་མི་འབྱུང་གི་རྐྱེན་འདི་པ་ཙམ་གྱི་རང་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བས་ན་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མ་ཚང་མེད་རྒྱུ་དེ་ལ་ནི། །འབྲས་བུ་གང་གིས་ཕྱོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
རྒྱུ་མེད་པ་ཡི་འབྲས་བུ་མེད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི།

དེས་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་དག །
གནས་དང་གནས་མིན་ཚུལ་ཤེས་པས།།
འཇུག་དང་ལྡོག་པར་བྱེད་པས་ན།།
བཟོ་སོགས་དང་ནི་གྲུབ་པའི་མཐའ།།
ཀུན་ཀྱང་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན།།
དེ་ཕྱིར་དེས་ནི་འཇིག་རྟེན་དང་།།
འཇིག་རྟེན་འདས་པའི་བསླབ་བྱ་བསྡུས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་ཡིས་སྐྱེད་པ་དང་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་སྒོ་ནས་འབྱུང་གི་གཞན་དུ་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྒྱུ་དང་ལྟོས་པ་འབྲས་བུ་དག་ལས། རྒྱུ་དེས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པ་དང་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུ་དེ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་གནས་ཡིན་ཏེ། སཱ་ལུའི་རྒྱུས་འབྲས་སཱ་ལུ་སྐྱེད་པ་དང་། སཱ་ལུའི་འབྲས་བུ་དེ་སཱ་ལུའི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་གནས་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱུ་

དེས་འབྲས་བུ་དེ་མི་སྐྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུ་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཅན་ཞིག་དེས་དེ་སྐྱེད་པ་དང་། དེ་དེ་ལ་ལྟོས་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་པ་སྟེ། སཱ་ལུའི་ས་བོན་གྱིས་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེད་པ་དང་། ནས་ཀྱི་འབྲས་བུ་སཱ་ལུའི་ས་བོན་ལ་ལྟོས་པ་གནས་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ལྟ་བུའི་གནས་དང་གནས་མ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ཤེས་པས་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དེ་ལ་འབྲས་བུའི་དོན་ཡོད་པར་ཤེས་ནས་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པ་དང་། འབྲས་བུའི་དོན་མེད་པར་ཤེས་ནས་བྱ་བ་ལས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་བཟོ་གནས་ལ་སོགས་པ་དང་། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཀུན་ཀྱང་དེ་ལྟར་འཇུག་པའམ་ལྡོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་གཉིས་པོ་དེ་ཡི་རྩ་བ་ཅན་ཏེ་གནས་དང་གནས་མིན་ཤེས་པའི་ཚུལ་དེ་དག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་མཚན་དེ་ཡི་ཕྱིར་རིགས་པ་གཉིས་པོ་དེས་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་བཟོ་དང་གསོ་བ་སོགས་བསླབ་བྱའི་བྱ་བ་རྣམས་དང་། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་བཅོམ་

ལྡན་འདས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བསླབ་བྱའང་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས། དགེ་བའི་རྒྱུ་ལས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་རྒྱུ་ལས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་འབྱུང་བ་གནས་མ་ཡིན་པ་དང་། དགེ་བའི་རྒྱུ་ལས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། མི་དགེ་བའི་རྒྱུ་ལས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡིད་དུ་མི་འོང་བ་འབྱུང་བ་གནས་ཡིན་པ་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྣང་བ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ། སྟོང་པ་དོན་དམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་རྣམ་པར་གཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

རྟེན་འབྱུང་ཚུལ་གྱིས་གང་སྐྱེས་པའི། །
ཆོས་ཀུན་རང་རང་ངོ་བོ་ཡིས། །
ཐུན་མིན་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། །

སྲ་གཤེར་དྲོ་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི།།
ཆོས་ཉིད་འདི་ལ་བསྒྲོན་དུ་མེད།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའམ་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཙུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་གང་སྐྱེས་པའི་སྣང་སྲིད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་འདི་ཀུན་ལ་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་མིན་པར་ཆོས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཡིས་གཞན་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རང་མཚན་སོ་སོར་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་སའི་མཚན་ཉིད་སྲ་བ་དང་། ཆུ་གཤེར་བ་དང་། མེ་དྲོ་བ་དང་། སོགས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་རླུང་གཡོ་བ་ལ་སོགས་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པའི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་འདི་ལ་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་དེ་མ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ཅིང་བསྒྲོན་དུ་མེད་དེ། ཐ་སྙད་དུ་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་རིགས་པས་མེའི་ཚ་བ་འགོག་མི་ནུས་པ་བཞིན་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

གང་ཕྱིར་དངོས་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས། །རང་རང་ངོ་བོ་ལ་

གནས་ཕྱིར། །མཐུན་དངོས་གཞན་གྱི་དངོས་དག་ལས། །ལྡོག་པ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །འོ་ན་ཐལ་འགྱུར་བས་ཀུན་རྫོབ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ཡིན་མོད་ཀྱང་དེ་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་དབང་དུ་སྟེ་མེའི་ཚ་བ་ཙམ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་ངོར་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་ཙམ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་ན་ཚ་བ་ལས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་མེ་མེད་པས་སོ།།

གཉིས་པ་ནི།

ཆོས་གཅིག་ལ་ཡང་ཆོས་སྣ་ཚོགས།།
སྒྲུབ་དང་སེལ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི།།
རྣམ་གཞག་ཤིན་ཏུ་མཐའ་ཡས་དོན།།
རང་རང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས།།
མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་ཡོངས་གཟུང་དོན།།
གང་ལ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ནི།།

རྣམ་བརྟགས་ཐ་དད་ལྡན་བྲལ་ཆོས།།
རྟོག་བཅས་ཡིད་ཀྱིས་ཕྱེ་ཞིང་སྦྱོར།།
དངོས་པོའི་རྫས་དང་ལྡོག་པས་བཏགས།།
རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལས་ནི།།
ཤེས་བྱ་རྣམས་ཀུང་རྟོགས་བྱ་སྟེ།།
དེ་ལས་སྦྱོས་པའི་རྣམ་གཞག་མང་།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོས་དེ་རྣམས་ལའང་བྲལ་བ་ལྡན་བྲལ་གྱི་ཆོས་གཅིག་ལ་ཡང་ཆོས་སྣ་ཚོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་དང་ཡོད་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པ་དང་། མིན་དང་མེད་ལ་སོགས་པའི་སེལ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཤིན་ཏུ་མཐའ་ཡས་པའི་དོན་གནས་པ་དེ་དག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་གཞན་གྱིས་མ་བྱས་པར་རང་རང་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གནས་པ་ཡིན་ལ། བྲལ་བ་ལྡན་བྲལ་རང་མཚན་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བྱས་མི་རྟག་སྐྱེ་ལྡན་ལ་སོགས་པ་དང་། ལྡོ་ལྡིར་

བ་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་ཆའི་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་ནི། དོན་ལ་དེ་ལྟར་རྫས་གཞན་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་བློས་རྣམ་པར་བརྟགས་ཏེ། མཚན་གཞི་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་སུ་སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཀྱིས་རྣམ་པར་ཕྱེ་ཞིང་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་ནམ་འདྲེ་རུང་ནི་འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་དོན་རང་མཚན་གཟུང་བ་རྟོག་མེད་དང་། སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་འདྲེ་རུང་གཉིས་ (ཀ་དོན་སྤྱི་མཚན་)ལ་ཞེན་པས་ཞུགས་པ་རྟོག་བཅས་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དངོས་པོའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རྫས་སུ་ཡོད་པ་དང་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་རྫས་སུ་མེད་པའི་བཏགས་པར་ཡོད་པ་སྟེ། རྫས་བཏགས་རྣམ་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཚུལ་དེ་ལས་ནི་འདི་ལྟར་མཐའ་ཡས་པའི་ཤེས་བྱ་རྣམས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལས་རྒྱ་ཆེར་སྤྲོས་པའི་རྣམ་གཞག་མཚན་མཚོན་གཞི་གསུམ་དང་། འགལ་འབྲེལ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན། དགག་སྒྲུབ། སྣང་སེལ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་འབྱུང་ངོ་།།

རྟགས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ། གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་དབང་གིས་རྣམ་པ་འཆར་བ་རང་མཚན་རྟགས་ཡོད་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པ་བཏགས་ཡོད་དུ་བཤད་ཅིང་། དབྱེ་ན་རྟགས་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད། རིགས་པས་གྲུབ་པ་དོན་ལ་གནས་པ། རྒྱུན་བརྟན་པར་གནས་པ་འཁོར་བའི་གནས་སྐབས་ལྟ་བུ། རང་རྐྱ་ཐུབ་པ་དོན་སྤྱི་རང་དབང་དུ་འཆར་བ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་སྒོ་ཡོད་ཅིང་། བཏགས་ཡོད་ལ། ཆ་ལ་བཏགས་པ་སེར་སྣ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆ་ལྟ་བུ། གནས་སྐབས་ལ་བཏགས་པ་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་ལྟ་བུ། སྒྲོ་བཏགས་པ་བདག་ལྟ་བུ། གཞན་ལ་བཏགས་པ་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་སེང་གེ་ལྟ་བུ་དང་བཞི་ལ་སོགས་པར་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་དོན་དམ་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལྟར་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོའི་ཚོས།།
ཡང་དག་ཉིད་དུ་རྣམ་བརྟགས་ན།།
སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་ཤིང་།།

ལྟོས་ནས་སྐྱེ་བ་དག་ཀྱང་མེད།།
རང་རང་ངོ་བོར་སྣང་བ་ཡང་།།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ནི།།
རྣམ་ཐར་གསུམ་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས།།
དོན་དམ་པ་ཡི་ཆོས་ཉིད་དོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བྱ་བ་བྱེད་པ་རྒྱུ་དང་ལྟོས་པ་འབྲས་བུ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོའི་ཆོས་ཏེ་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་པོ་དེ་རྣམས་ལ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ན་མི་དམིགས་ཏེ། འདི་ལྟར་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གམ། སྨུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་ལྟ་བུས་དཔྱད་ན། རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་ཤིང་། ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་ལ་སོགས་པས་དཔྱད་ན་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་བ་དག་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་དག་ལ་བརྟགས་དོན་རིགས་པ་རྣམ་པ་བཞིའམ་

ལུང་འདས་བདུན་ལ་སོགས་པས་དཔྱད་ན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མི་རྟེན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དེ་དག་རང་རང་གི་ངོ་བོར་སྣང་བ་དེ་ཡང་། གཅིག་དུ་བྲལ་ལ་སོགས་པས་དཔྱད་ན་ཆོས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་བྱས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པར་ནི། **བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས།**

སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པས་མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པས་སྨོན་པ་མེད་པར་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་། **སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་།**

གལ་ཏེ་དབུ་མ་པས་དངོས་པོ་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ན་ནི་དབུ་མ་པ་ཆད་པར་སྨྲ་བར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་དབུ་མ་པས་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པར་སྨྲས་པས་དབུ་མ་པ་ཆད་པར་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའང་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་འདི་ལྟར་སྣང་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་

ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པར་ན་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པས་རྒྱུ་མཚན་མ་མེད་པ་དང༌། ལྷོས་པ་མི་དམིགས་པས་འབྲས་བུ་སྨོན་པ་མེད་པ་དང༌། ཆོས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པས་ན་ངོ་བོ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སྤྲོས་པའི་དྲ་བ་མ་ལུས་པ་ཞི་བ། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ཡི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་ཉིད་དོ། །འདི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་གྱི་དཔྱད་པ་ལས་གསར་དུ་བྱུང་བའམ། བསྒོམས་པ་ལས་གསར་དུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང་ཆོས་ཉིད་འདི་ལས་མི་གཡོ་བས་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དང༌། དེ་བཞིན་ཉིད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་དུ་མ་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས།

སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བྱུང་བའམ། །མ་བྱུང་ཡང་རུང་དངོས་སུ་ནི། །དངོས་པོ་ཀུན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད། །གཞན་གྱི་དངོས་པོར་རབ་ཏུ་བསྒྲགས། །ཡང་དག་མཐའ་དང་དེ་བཞིན་ཉིད། །དེ་གཞན་དངོས་པོའི་སྟོང་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་།

མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས་ཀྱང་།

སེམས་ལས་གཞན་མེད་པར་ནི་བློས་རིག་ནས།།

དེ་ནས་སེམས་ཀྱང་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས།།

བློ་དང་ལྡན་པས་གཉིས་པོ་མེད་རིག་ནས།།

དེ་མི་ལྡན་པ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་གནས།།

ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་འབྲུལ་བ་ཙམ་འདི་ལས་གཞན་དུ་འཁོར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཙུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་ཅིང་། འབྲུལ་བ་ཞི་བ་ཙམ་ལས་གཞན་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཙུང་ཟད་ཙམ་ཡང་མེད་པས་ན་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་འཁོར་འདས་མཉམ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་དང་དག་མཉམ་ཆེན་པོ་དང་མ་བཅོས་སོར་

བཞག་གི་རྣལ་འབྱོར་ལ་སོགས་པའང་ཆེས་འཐད་པ་ཡིན་ནོ།།

དེས་ན་བྱམས་པས།

བདག་ཏུ་ལྟ་བ་བདག་ཉིད་བདག་མཚན་མིན།།
ངན་པར་གནས་མིན་མཚན་ཉིད་མི་འདྲ་ཕྱིར།།
གཉིས་ལས་གཞན་མེད་དེ་ནི་ནོར་བ་སྐྱེས།།
དེ་ཕྱིར་ཐར་པ་ནོར་ཙམ་ཟད་པ་ཡིན།།

ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ།།

གསུམ་པ་དེ་གསུམ་མཐུན་པར་དོན་བསྡུ་བ་ནི།

བྱ་བ་བྱེད་དང་ལྟོས་པ་ཡང་།།
དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ན།།
རིགས་པའི་མཐའ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ།།
ཐུག་ནས་རྒྱུ་མཚན་འཚོལ་དུ་མེད།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། མདོར་བསྡུ་ན་ནི་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་ལྟོས་པའི་རིགས་པ་དེ་ཡང་། དངོས་པོ་རང་རང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་

ཚུལ་ལམ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་ན། རིགས་པའི་མཐའ་ནི་ཆོས་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཡིས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་དེ་དག་ཀུང་རང་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་ངེས་ཕྱིན་ཆད་དེ་ནས་ནས་ཀྱི་ས་བོན་གྱིས་ནས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདི་ཅིའི་ཕྱིར་སྐྱེད་པར་བྱེད། ནས་ཀྱི་འབྲས་བུ་འདི་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་ལྟོས། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་མཚན་འཚོལ་དུ་མེད་དེ། དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་མེའི་ཚ་བ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་འཐད་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་དོ། །དང་པོ་ནི།

དེ་ལྟར་བདེན་གཉིས་ཆོས་ཉིད་ལ།།
རྗེས་སུ་མཐུན་པར་གང་གཞལ་བ།།
དངོས་པོའི་སྟོབས་ལས་གྲུབ་པས་ན།།
འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཡིན།།

ཇི་ལྟར་སྣང་དང་ཇི་ལྟར་གནས།།
རང་གི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་མམ།།
མངོན་སུམ་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་ནས།།
མི་བསླུ་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག །

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ་ལ། གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བར་ཞུགས་པས་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཞིག་གཞལ་ཏེ་རྟོགས་པར་བྱས་པ་དེ་ནི། དངོས་པོའི་ནུས་པའི་སྟོབས་དེ་ལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པའམ། ནུས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན། སུས་ཀྱང་དོན་དང་མཐུན་པའི་ཚིག་གིས་སུན་འབྱིན་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ཇི་ལྟར་སྣང་བའི་སྣང་ཚུལ་ཀུན་རྫོབ་དང་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་གནས་ཚུལ་དོན་དམ་པ་དེའི་རང་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་གྱུར་ནས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པའམ། ངོ་བོ་མངོན་

སུམ་དུ་སྣང་བ་མིན་ཡང་དེའི་རྟགས་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་རྟོགས་པ་ལ་མི་བསླུ་བར་དོན་གཞན་རྟོགས་བྱ་དེ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་སྟེ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ།།

འདིར་ཡང་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བ་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། དོན་དམ་པ་རྗེས་དཔག་གིས་འཇལ་བ་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པས་བདག་མེད་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ། ཐ་སྙད་པའི་ངོ་བོ་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བ་ཨུཏྤལ་གྱི་སྔོན་པོ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གཅོད་པ་ལྟ་བུ། ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མངོན་སུམ་སྣང་བའི་དུ་བ་ལས་མེ་དཔོག་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་འཐད་སྒྲུབ་དང་། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་འཐད་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྤྱིར་བསྟན་པ། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ། དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

མངོན་སུམ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་བཞི།།

མ་འབྱུལ་དབང་པོ་ཡིད་རང་རིག །
རྣལ་འབྱོར་དང་བཅས་དེ་ཡི་ཡུལ།།
རང་མཚན་སྣང་ཕྱིར་རྟོག་མེད་པའོ།།
གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་མེད་པ་ན།།
རྟགས་མེད་དེ་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་མེད།།
རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་དང་དེ་འགག་སོགས།།
སྣང་ཚོད་འདི་ཀུན་མི་སྲིད་ལ།།
དེ་ལྟ་ན་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི།།
སྟོང་སོགས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས།།
ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར།།
དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཐད་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་པོ་དེ་ལས་མངོན་སུམ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། གང་ཞེ་ན་རབ་རིབ་དང་གྲུ་ལ་ཞུགས་པས་རི་བོ་འཁོར་བ་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་བསླད་པ་དབང་པོའི་

མངོན་སུམ་དང་། སྒྱོས་པ་ལྔ་བུས་མ་འཁྲུལ་བ་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་། བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་སྒྱོང་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་པར་རང་གིས་སྒྱོང་བ་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་གཞན་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཆོས་གང་ཞིག་མཐོང་བ་རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡི་ཡུལ་ནི་དོན་སྤྱི་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དོན་རང་མཚན་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངོ་བོ་ཉིད་༔ཀྱི་[1]ཀུན་ཏུ་རྟོག་པ་དང་། རྟོག་དཔྱོད་ཀྱི་རྟོག་པ་དང་། སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གསུམ་ལས་སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་སྟེ། མངོན་སུམ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་དེ་དག་མེད་པར་གྱུར་ན། དུ་བ་སོགས་རྟགས་མེད་པས་དེ་ཡི་ཕྱིར་རྗེས་དཔག་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྗེས་དཔག་ནི་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ།

(1) ཡ་ཆེན་ཕྲར་གྱི་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༣༧-༡ ༼ཀྱིས།༽

ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ལས་དོན་མཐོང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་གཞན་ཡང་མངོན་སུམ་མེད་ན་རྒྱུ་ས་བོན་ལས་སྨྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་དང་མཐར་དེ་འགག་པ་སོགས་འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་མཐོང་བའི་སྣང་ཚོད་འདི་ཀུན་མཐོང་མི་སྲིད་ལ། དངོས་པོ་དེ་དག་མི་མཐོང་བ་དེ་ལྟ་ན་ནི་དེ་དག་མེད་པས་སྣང་ཚོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་སོགས་རྟགས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་ཏེ། ཐབས་འཇིག་རྟེན་པ་སྣང་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་འདི་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར་ཐབས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ནི་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པས་དེ་རྗེན་པར་སུས་ཀྱང་བསྟན་པར་ནུས་པ་མ་ཡིན་པས། འདི་ལྟར་སྣང་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་མཛུབ་མོས་ཟླ་བ་མཚོན་པ་ལྟར་དམ་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་ཀྱིས་སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་སོ་སོ་རང་གིས་རྟོགས་སུ་གཞུག་པ་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་བདེན་པ་ནི་ཐབས་དང་། དེས་རྗེས་སུ

རྟོགས་པའི་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་ནི་ཐབས་དེ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། འཕགས་པ་ཀླུས།

ཐ་སྙད་ལ་ནི་མ་བརྟེན་པར།།
དམ་པའི་དོན་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར།།
དམ་པའི་དོན་ནི་མ་རྟོགས་པར།།
མྱ་ངན་འདས་པ་ཐོབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
རྒྱན་ཉིད་འདི་ལ་འདིའི་ཞེས་ནས།།
ལྷ་ངན་དྲ་བའི་རྟོག་པ་ལྡོག །
ཆགས་རྫོངས་ཁོང་ཁྲོ་སྤྲངས་ཕྱིར་ཏེ།།
མ་གོས་མྱ་ངན་འདས་ཉེར་འགྲོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཤིང་ཟླ་བའི་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང་།
ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་དང་།།
དོན་དམ་བདེན་པ་ཐབས་བྱུང་གྱུར་པ་སྟེ།།
དེ་གཉིས་རྣམ་དབྱེ་གང་གིས་མི་ཤེས་པ།།

དེ་དག་རྣམ་རྟོག་ལོག་པས་ལམ་ངན་ཞུགས། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། དབང་པོ། ཡིད། རྣལ་འབྱོར། རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་མོ། །དང་པོ་ནི།

དབང་ལྔ་ལས་སྐྱེས་བློ་གང་གིས།།
རང་ཡུལ་གསལ་བར་ཉམས་མྱོང་བ།།
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་མེད་ན།།
ལོང་སོགས་བཞིན་དུ་དོན་མི་མཐོང་།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་ལྔ་ལས་སྐྱེས་པའི་བློ་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་གཟུགས་སོགས་རང་ཡུལ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དེ་ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེ་གལ་ཏེ་མེད་ན་ནི་དཔེར་ལོང་དང་འོན་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་རང་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མི་མཐོང་སྟེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ནས་མངོན་སུམ་ངོས་བཟུང་ཞིང་མེད་པའི་ཕྱོགས་ནས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་སྟེ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ནི་འོག་མ་རྣམས་ལའང་སྦྱར་བར་བྱ་ལ། འདི་དག་ཀྱང་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལ་མི་དང་ཚ་བ་ལྟར་གནས་པ་ཡིན་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་འདི་དག་རིགས་པའི་ལམ་གྱིས་གསར་དུ་སྦྱར་བ་ལྟ་བུར་རྟོག་པར་གྱུར་ན་ནི་རྣམ་པར་འཁྲུམས་པ་ཡིན་ཞིང་། གནས་ལུགས་དེ་རིགས་པས་གསལ་བར་བྱས་པ་སྟེ་མཛོད་ཀྱི་ནང་གི་ནོར་སྒྲོན་མེས་གསལ་བར་བྱས་པ་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་རྟོགས་པ་ནི་བློ་གྲོས་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོང་བ་ཡིན་པས། འདི་ནི་འདི་ཙམ་དུ་མ་ཟད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི།

ཡིད་དབང་ལས་སྐྱེས་ཕྱི་ནང་ཡུལ།།
གསལ་བར་གཅོད་པ་ཡིད་མངོན་སུམ།།
དེ་མེད་ཆོས་ཀུན་ཐུན་མོང་དུ།།

ཤེས་པའི་རྣམ་རིག་མེད་པར་འགྱུར།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་སྐྱེས་པ་ཕྱིའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དང་ནང་གི་ཡུལ་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་སོགས་ཕྱི་ནང་གཉིས་གསལ་བར་གཅོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞིང་། དེ་མེད་ན་ནི་ཕྱི་དང་ནང་གི་ཆོས་ཀུན་ཐུན་མོང་དུ་ཤེས་པའི་རྣམ་རིག་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་དབང་པོ་དང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ནི་སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་མིན་ལ། ཚད་མ་ནི་གོང་དུ་མ་འབྲེལ་ཞེས་པ་སྐོ་ཁྲིད་པར་དུ་སྦྱར་ཏེ་ཕྱི་ནས་བཤད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི།

ལྷུང་བཞིན་ལེགས་པར་བསྒོམས་པ་ཡིས།།
མཐར་ཐུག་རང་ཡུལ་གསལ་སྣོང་བ།།
རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དེ་མེད་ན།།

ཕལ་པའི་ཡུལ་འདས་དོན་མི་མཐོང་།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་བླ་མ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་དེའི་རྗེས་འབྲངས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བསྟན་པའི་ལུང་བཞིན་དུ་ཐབས་མ་ནོར་བའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་བསྒོམས་པ་ཡིས། གོམས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚེ་ན་མཉམ་བཞག་སྣང་མེད་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའི་དོན་དང་། རྗེས་ཐོབ་སྣང་བཅས་ལ། སྟོང་གཉིས་གསུམ་དང་གྲངས་མེད་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་རང་ཡུལ་མ་འདྲེས་པའི་དོན་གསལ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྣལ་འབྱོར་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། དེ་མེད་ན་གང་ཟག་ཕལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་ཤིང་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པའི་དོན་མི་མཐོང་བས་རྣལ་འབྱོར་པ་དང་ཕལ་པ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཕལ་པ་

༔ནི[1]། །རྣལ་འབྱོར་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་ཅིང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ།།

བཞི་པ་ནི།

མངོན་སུམ་སྤྱོད་བས་གཟུགས་ལ་ནི།།
སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་ཇི་ལྟ་བ།།
རང་སེམས་ལ་ཡང་དེ་ཡོད་ན།།
དེ༵་ཤེས་གཞན་ཡོད་ཐུག་མེད་འགྱུར།།
དེ་ཕྱིར་གསལ་རིག་ངོ་བོ་ཡིས།།
ཡུལ༵་ཤེས་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱང་།།
ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་གསལ་བ།།
འདི་ལ་རང་རིག་ཅེས་སུ་བརྗོད།།
མངོན་སུམ་གཞན་གྱིས་ཉམས་སྤྱོང་གང་།།
མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ངེས་བྱེད་པ།།

(1) ཡ་ཆེན་སྒར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༣༧-༥ ༼དེ།༽

རང་རིག་ལས་ཡིན་དེ་མེད་ན།།
ཚུལ་གཞན་གང་གིས་འགྲུབ་མི་འགྱུར།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མིག་གིས་ཤེས་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་སྤྱོད་པས་རང་ཡུལ་གཟུགས་ལ་ནི་དུང་སེར་པོར་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པར་བྱེད་པ་ཇི་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་རང་གི་སེམས་ལ་ཡང་ཉམས་སུ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་དོན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པ་དེ་ཡོད་པ་འདི་ལྟར་ན། དེ་རང་རིག་གིས་མ་ཤེས་པར་དེ་ལ་ཤེས་མཁན་གཞན་ཞིག་ཡོད་དགོས་ན་དེ་ལའང་ཤེས་མཁན་གཞན་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་སོགས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཡུལ་ཤེས་པ་དེ་དང་དེ་ཤེས་མཁན་གཉིས་དུས་མཉམ་པར་ཡོད་ན་ཡང་ཕྱི་མ་དེ་ཤེས་མཁན་དགོས་པ་སོགས་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ལ། དུས་མི་མཉམ་པར་སྔ་མ་ཕྱི་མས་ཤེས་ན་ཡང་སྔར་ལྟར་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཤེས་པ་ནི་ཤིང་རྟ་དང་རྩིག་པ་ལ་སོགས་པ་བེམ་པོའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་སྟེ། གསལ་ཞིང་རིག་

པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་བྱེད་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་རང་གིས་རང་གསལ་བ་འདི་ལ་རང་རིག་ཅེས་སུ་བརྗོད་དེ།

དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

རྣམ་ཤེས་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ལས། །༔བཟློག་(1)པ་རབ་ཏུ་སྐྱེ་བ་སྟེ། །བེམ་མིན་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ། །དེ་འདིར་བདག་ཉིད་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ།།

དེས་ན་འདིར་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ཤེས་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་པར་རང་རིག་པ་ནི་རང་རིག་ཡིན་ཞིང་། ཤེས་པ་སྔ་མས་ཕྱི་མ་དང་ཕྱི་མས་སྔ་མ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཡང་གཞན་རིག་གི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་དགོས་ལ། གནས་ཚུལ་ལ་ཤེས་པ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་ཡོད་ན་ཡང་གཞན་རིག་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་དེ་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་སུ་མེད་པ་

(1) ཡ་ཆེན་སྐོར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༣༢-༡༡༼ཤོག༽

དང་བེམ་པོ་མིན་ཞིང་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དང་དེ་ལ་ཤེས་བྱེད་གཞན་མི་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་གཞུང་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་བསྟན་པར་མཛད་དོ། །མངོན་སུམ་གཞན་གསུམ་གྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ། དེ་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི་རང་རིག་ལས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་རང་ཡུལ་གསལ་བར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཆ་ནས་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་པ་ཡིན་ལ། རང་བློས་འདི་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་ཞེས་གཞན་ལ་དྲི་བཤད་མི་དགོས་པར་གྲུབ་པ་ནི་རང་རིག་གི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གལ་ཏེ་རང་རིག་དེ་མེད་ན་ནི་དེ་དག་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་གཞན་པ་གང་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། སྔོན་པོ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་ན་འོ་ན་མིག་ཤེས་དེ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གང་གིས་གྲུབ། གལ་ཏེ་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ན་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་དང་སྒྲུབ་བྱེད་དུས་མཉམ་པ་དང་མི་མཉམ་པ་གཉིས་ལས་

ཕྱུང་བོ་གཞན་པ་མེད་ལ། དུས་མཉམ་པ་ནི་མི་རུང་སྟེ། གཉིས་ཀ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་མཐོང་བྱ་མཐོང་བྱེད་དུ་མི་འཐད་དེ། དུས་མཉམ་པར་སྐྱེ་བ་ལ་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུས་མི་མཉམ་པའང་མི་འཐད་དེ། མིག་ཤེས་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེའི་རྗེས་ཐོག་གི་ཤེས་པས་གཅོད་ན། དེ་ལའང་གཅོད་བྱེད་གཞན་དགོས་པ་སོགས་གོང་ལྟར་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཁ་ཕྱིར་ལྟ་ནང་ལྟ་སྤེལ་མར་སྐྱེ་བས་སྣོ་འཛིན་བར་ཆད་པ་དང་། ཤེས་པ་ཡུལ་ལ་མི་འཕོ་བར་ཐལ་བ་སོགས་སྐྱོན་དུ་མ་འབྱུང་སྟེ། རྒྱས་པར་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གི་གཞུང་ན་གསལ་ལོ། །གལ་ཏེ་རྗེས་དཔག་གིས་མིག་ཤེས་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ན་ནི་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཐོག་མར་མིག་ཤེས་ཉིད་མངོན་སུམ་མྱོང་བ་མེད་པན་ཆད། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་བཞག་ཏུ་མེད་ལ། དབང་པོ་དང་དོན་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་མིག་ཤེས་ཡོད་པར་མི་འགྲུབ་པར་རྣམ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི།

རྗེས་དཔག་མངོན་སུམ་རྩ་བ་ཅན།།
མངོན་སུམ་རང་རིག་ཉིད་ཀྱིས་ངེས།།
མ་འཁྲུལ་བློ་ཡི་ཉམས་མྱོང་ལ།།
ཐུག་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་དུ་མེད།།
དེ་ཕྱིར་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི།།
མངོན་སུམ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སུ།།
མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ།།
སྒྲོ་འདོགས་རྣམ་པར་སེལ་བར་བྱེད།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དོན་གང་ལའང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དེ་ནི་རྟགས་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བས་མངོན་སུམ་གྱི་རྩ་བ་ཅན་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་དེ་ཡང་རང་རིག་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་རང་རིག་གིས་ངེས་པའི་སྒོ་ནས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་འགྱུར་བས་ན་ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་རྒྱུ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་བློ་ཡིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་རང་རིག་ལ་

མཐར་ཐུག་ནས་དེ་ནས་ཆོས་གང་ལའང་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་དུ་འཚོལ་དུ་མེད་དེ། མ་འཁྲུལ་བའི་བློས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གླང་པོ་སྟེད་པ་བཞིན་ནོ།།

རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་དབང་ཡིད་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། རང་རིག་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་དང་བཅས་པའི་མངོན་སུམ་བཞི་པོ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སུ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཨུཏྤལ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་རྣམས་ལ། སྔོ་མིན་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་འདོགས་རྣམ་པར་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། མངོན་སུམ་གྱི་སྒོ་ནས་དེ་ལྟར་འཐད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་དུ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་མེ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུའི་རྗེས་དཔག་ཐམས་ཅད་དུ་བ་མཐོང་བ་ལྟ་བུའི་མངོན་སུམ་གྱི་མཐའ་ལ་ཐུག མངོན་སུམ་དེའི་མཐའ་རང་གི་བློས་ཡུལ་གསལ་པོར་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལ་ཐུག རང་ལ་ཉམས་མྱོང་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པ་ནི་རང་བློ་རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པའི་རང་རིག་ལ་ཐུག་པས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་རིག་མེད་

ན་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མི་འཐད་པས། གཞུང་རྣམས་ལས་རང་རིག་བདེན་གྲུབ་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཀུན་ལེགས་པར་ཕྱེད་དགོས་ཞེས་འཇམ་དབྱངས་བླ་མའི་ཞལ་ལུང་གི་ཆ་ཤས་ཏེ་དེ་ཡང་ཞར་བྱུང་དུ་སྨྲས་པའོ།།

གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ལ་གསུམ། ངོ་བོ། དབྱེ་བ། རྩོད་སྤོང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བློ་གང་གིས་རྗེས་སུ་དཔག་པ། རྟགས་གང་ལས་རྗེས་སུ་དཔག་པ། ཚུལ་ཇི་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཡུལ་རྣམས་དོན་གྱི་སྤྱི་བཟུང་ནས།།
མིང་དང་བསྲེས་ཏེ་རྟོག་བྱེད་པ།།
རྟོག་བཅས་ཡིད་ཡིན་དེ་དག་གིས།།
ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་རྒྱས་པར་བྱེད།།
བརྫ་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་།།
བློ་ལ་དོན་གྱི་སྤྱི་སྣང་བ།།

མིང་དང་འདྲེས་རུང་རྟོག་པ་དེས།།
དོན་ལ་འཇུག་ལྡོག་བྱེད་པ་ཡིན།།
རྟོག་བཅས་ཡིད་ནི་མེད་པ་ན།།
དགག་སྒྲུབ་ཐ་སྙད་ཀུན་མེད་ཕྱིར།།
རྗེས་སུ་དཔག་དང་བསླབ་པའི་གནས།།
གང་ཡང་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ།།
རྟོག་པས་མ་འོངས་དོན་གཉེར་སོགས།།
མངོན་གྱུར་མིན་པའང་འཇལ་ཞིང་སྒྲུབ།།
རྟོག་བཅས་རྗེས་དཔག་མེད་གྱུར་ན།།
ཐམས་ཅད་བཅས་མ་ཐག་བཞིན་འགྱུར།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཡུལ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྒྲ་དང་རྟོག་པས་རང་མིན་པ་གཞན་བསལ་བའི་བུམ་པ་ལ་སོགས་པར་རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་ནི་སྤྱི་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྣང་བརྟག་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་རང་མཚན་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།

བརྡ་ཤན་འབྱེད་ལས།
གཞན་བསལ་བ་ཡི་སྒྲི་ལ་ནི།།
འབྲེལ་ནས་རང་མཚན་གོ་འགྱུར་ཏེ།།
སྒྲི་ལས་གཞན་དུ་རང་མཚན་ཉིད།།
བརྗོད་པའི་སྒྲ་དང་རྟོག་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟ་བུའི་དོན་གྱི་སྤྱི་ཙམ་དེ་བློས་བཟུང་ནས། གཞན་སེལ་གྱི་སྒོ་ནས་བསྟན་པའི་མིང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲ་དེ་དང་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་བརྡ་ཤེས་ཤིང་བྱུང་བས་ལྡན་ཅིག་འདྲེས་པ་ལྟར་བློས་བསྲེས་ཏེ་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ཏུ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཡིད་ཡིན་ལ། དེ་དག་གིས་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་དགག་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་སྣ་ཚོགས་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བརྗོད་འདུག་གསུམ་གྱི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱིས་པ་ཆུང་

ཏུ་དང་དུད་འགྲོ་ལྟ་བུ་བརྡ་མི་ཤེས་པའམ་མ་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་བློ་ལ་དོན་གྱི་སྤྱི་ཙམ་སྣང་བ་དེ་མིང་མ་ཤེས་ཀྱང་བསྲེས་ན་མིང་དང་དོན་གཉིས་འདྲེ་རུང་གི་རྟོག་པ་དེས་དོན་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དེའི་སྒོ་ནས་ཆུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་མེ་ལས་ལྡོག་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཡིད་ནི་མེད་པ་ན་དངོས་པོ་གང་ཡང་ཕར་དགག་པ་དང་ཚུར་སྒྲུབ་པའི་ཐ་སྙད་ཀུན་འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། དེས་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་སྟེ་ངེས་པར་བྱེད་པ་དང་འཇུག་པར་བྱ་བ་དང་ལྡོག་པར་བྱ་བའི་བསླབ་པའི་གནས་གང་ཡང་གཞན་སུ་ལའང་བསྟན་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་བས་ན་རྟོག་པ་ཉིད་ཀྱིས་མ་འོངས་པའི་ཆོས་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་འདས་པའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་སོགས་ཀྱིས་ད་ལྟ་མངོན་སུམ་གྱུར་པ་མིན་པ་ཀུན་བློས་འཇལ་ཞིང་ངེས་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པས་ན་རྟོག་བཅས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་གལ་ཏེ་མེད་པར་གྱུར་ན། རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཟང་ངན་དང་བླང་དོར་

བྱེད་པ་ཐམས་ཅད་མེད་པས་ཐམས་ཅད་བཅས་མ་ཐག་པའི་བྱིས་པ་བཞིན་དོན་གང་ཡང་མི་ཤེས་པ་འབབའཞིག་ཏུ་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི།

གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་གོ་ནུས།།
རྟགས་ཡིན་དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་།།
རྗེས་འགྲོ་ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པ་སྟེ།།
ལ་གསུམ་ཚང་ན་འཁྲུལ་བ་མེད།།
མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཏན་ཐབ་པའི།།
རྟགས་ལས་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་འགའ།།
རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ཡང་།།
འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་གང་།།
འགྲུབ་པ་འབྲས་དང་རང་བཞིན་རྟགས།།
མི་དམིགས་པའམ་འགལ་དམིགས་པས།།
དགག་བྱ་འགོག་པ་མ་དམིགས་རྟགས།།

དེ་ལྟར་རྟགས་གསུམ་དག་ཏུ་གནས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དུ་བ་ལྟ་བུའི་རྟགས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་མེ་ལྟ་བུ་གང་ཞིག་གོ་ནུས་པ་དེ་ནི་བསྒྲུབ་བྱ་དེའི་རྟགས་ཡིན་ལ། རྟགས་དེ་ཡང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་དེ་རྟགས་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་རྗེས་ཁྱབ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ལྡོག་ན་རྟགས་དེ་ལྡོག་པ་ལྡོག་པའི་ཁྱབ་པ་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་ཚང་ན་བསྒྲུབ་བྱ་འགྲུབ་པ་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་དོ། །དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞལ་བྱ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། དུ་ལྡན་གྱི་ལ་ལ་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་བསྒྲུབ་བྱ་གཉིས་ཚོགས་པའི་ཚོགས་དོན་ནི་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཡང་། སྐབས་འདིར་ཚོགས་དོན་གྱི་ཡ་གྱལ་ཆོས་ཅན་ལྟ་བུ་ལ་ཕྱོགས་ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དུ་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་དེ་ཕྱོགས་དེའི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་མེ་དེ་རྟགས་དུ་བའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་

མེ་དེ་ལྡོག་ན་རྟགས་དུ་བ་དེ་ལྡོག་པས་ཁྱབ་པའོ། །

དེ་ཡང་རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡོག་པ་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་འབྲེལ་བ་ལས་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་ཡང་། གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་དཔེ་ཡི་སྟེང་དུ་སྦྱར་ནས། མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་པ་རྗེས་འགྲོ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལ་མེད་པ་ལྡོག་ཁྱབ་ཅེས་གསུངས་སོ། །མདོར་སྡུམ་ཚད་མ་བཞི་པོ་གང་ཡང་རུང་བས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་རྟགས་དེ་ལས་དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་འགའ་ཞིག་གི་དོན་རྗེས་སུ་དཔོག་སྟེ། ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བདག་གཅིག་དང་དེ་ལས་དེ་བྱུང་གང་རུང་གིས་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་བསྒྲུབ་བྱ་གང་ཞིག་འགྲུབ་པ་སྟེ། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བས་འབྲས་བུས་རྒྱུ་སྒྲུབ་པ་གོང་དུ་མེ་འབྲས་དུ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུ་འབྲས་བུའི་རྟགས་དང་། བདག་གཅིག་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྟགས་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་།

གཞི་དེར་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བསྒྲུབ་པ། མདུན་གྱི་གཞི་འདིར་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའམ། ཤར་གྱི་གཞི་དེར་ཆོས་ཅན། གྲང་རེག་མེད་དེ། མེ་སྟོབས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་པར་གནོན་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བུ་འགལ་ཟླ་དམིགས་པས་དགག་བྱ་གང་ཞིག་འགོག་པ་ནི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཏེ། དེ་ལྟར་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་གཏན་ཚིགས་ཐམས་ཅད་བསྡུ་ན་རྟགས་གསུམ་པོ་དེ་དག་ཏུ་གནས་ཤིང་འདུས་སོ།།

དེ་རྣམས་ལའང་གཏན་ཚིགས་རང་རྒྱུད་དུ་འགོད་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་དགོས་པ་ནི་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་རིགས་པ་བཞི་པོ་འདི་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་ལས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་ཤིང་། མདོ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་པའི་མངོན་པ་རྣམ་པར་གཞག་པ་ལས། རིགས་པ་ནི་བཞི་སྟེ། བྱ་བ་བྱེད་པ་དང་། ལྟོས་པ་དང་། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། འཐད་པ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་

དཀར་ཆག་ལ་ལོག

པའོ། །ཞེས་སོགས་རྒྱ་ཆེར་གསུངས་པ་བཞིན་དུ་རྒྱུ་འབྲས་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ལ་ལྟ་བའི་མིག་ཡིན་པས་སྐལ་བཟང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་དང་མ་བྲལ་བར་དོན་ལ་འཇུག་པར་བྱ་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཞལ་བྱའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་བཞག་པ། བསྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞིར་བཞག་པ། འཇུག་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

ཡང་དག་ཏུ་ན་སྣང་བ་ཀུན།།
ཡེ་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་ཕྱིར་དང་།།
རྒྱུད་དག་པ་ན་དག་མཐོང་བས།།
དག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གནས།།
དངོས་པོ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་སྟེ།།
དངོས་མེད་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན།།
དེ་ཕྱིར་དངོས་དང་དངོས་མེད་པ།།
རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་།།

གནས་ལུགས་དོན་ལ་སྟོང་གཞི་དང༌།།
སྟོང་པ་ཐ་དད་དུ་མེད་པས།།
སྣང་སྟོང་དབྱེར་མེད་བརྗོད་དང་བྲལ།།
སོ་སོ་རང་གིས་རིག་བྱ་ལོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་དབུ་མ་དང་སྔགས་ལས་ཀྱང་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་ན་ཡང་དག་ཏུ་ན་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་ལྟར་སྣང་བ་ཀུན་ནི། ཡེ་ནས་བཟང་ངན་བླང་དོར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་དབྱེར་མེད་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་ན་རང་ཉིད་རྒྱུད་དག་པ་ན་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་དག་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བས་དེ་ཐམས་ཅད་གནས་ཚུལ་ལ་དག་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་གནས་པ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མཐར་ཐུག་ཡིན་ལ། འདི་ལྟར་སྣང་བའི་དངོས་པོ

རྣམས་ནི་རང་རང་གི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅིང་། ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་མེད་རྣམས་ནི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོ་དང་བུམ་པ་བཀག་པའི་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ཀ་གནས་ལུགས་ལ་མ་གྲུབ་པས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ།

མདོ་ལས།

གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས།།
དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན།།
རྐྱེན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པ་སྟེ།།
གང་གིས་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་དང་།

འཇུག་པ་ལས།

འདུས་པ་ལ་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད། །གང་ཕྱིར་སློབ་མ་རང་སངས་རྒྱས། །རྒྱལ་སྲས་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་ཀྱིས། །མ་མཛད་དེ་

ཕྱིར་འདུས་བྱས་ལ། །སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་བསྟད་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་སྟོང་ཉིད་གང་། །དེ་ནི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །མཐར་ཐུག་གི་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ནི་སྟོང་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་བཅད་པའི་སྟོང་པ་གཉིས་ལ་རང་མཚན་ཐ་དད་དུ་མེད་པས་སྣང་བ་བུམ་པ་ལྟ་བུ་དང་དེ་མ་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་གཉིས་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པར་སྣང་དུས་ནས་སྟོང་ལ་སྟོང་དུས་ནས་སྣང་བ་ཆུ་ཟླ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དག་མཉམ་དབྱེར་མེད་ཡིན་ཞིང་། དེ་སྒྲ་རྟོག་གི་ཡུལ་མིན་པས་མིང་ཚིག་དང་རྟགས་ལ་སོགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་བརྗོད་པ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། འོན་དེ་སུས་རྟོགས་ན། རྣལ་འབྱོར་པའི་སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་བའོ།།

རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་སྣོད་བཅུད་དང་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་གནས་ལུགས་ལ་དག་པ་ཆེན་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། ཆོས་

ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མཉམ་པ་ཆེན་པོར་གྲུབ་པ། དེ་གཉིས་དབྱེར་མེད་པའི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་པ་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་སྟེ། དོན་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི།

སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཇི་སྙེད་པ།།
ཡོད་དང་ཡིན་པར་སྒྲུབ་ལ་འདུ།།
དགག་པའི་རྣམ་པ་ཇི་སྙེད་པ།།
མེད་དང་མ་ཡིན་དགག་པས་བསྡུས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འདི་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ན་ཤེས་བྱ་རྣམས་ལ་ཞེ་འདོད་ཀྱིས་ཚུར་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་ཡོད་སྒྲུབ་དང་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་གཉིས་པོ་ལ་ཟད་པར་འདུ་ཞིང་། ཕར་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་མེད་དགག་དགག་བྱ་བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་མི་འཕེན་པ་དང་། མ་ཡིན་དགག

བཀག་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་འཕེན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཡིན་ལ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོག་པ་བཞི་པོ་དེ་ལས་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོས་བསམ་པ་དང་བརྗོད་པའི་ཚུལ་མཐའ་དག་འདི་ཙམ་དུ་འདུ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི།

ཚད་མ་ལ་བརྟེན་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི།།
རྣམ་གཞག་ཚུལ་བཞིན་ངེས་བྱས་ནས།།
གཞན་ལའང་རིགས་པ་དང་མཐུན་པར།།
སྒྲུབ་དང་སུན་འབྱིན་སྨྲ་བར་བྱེད།།
སུན་འབྱིན་ལ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི།།
གཏན་ཚིགས་རང་རྒྱུད་འགོད་པ་དང་།།
ཕ་རོལ་ཁས་བླངས་ལ་བརྟེན་ནས།།
ཐལ་བའི་ངག་གིས་སུན་འབྱིན་པའོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། མངོན་སུམ་སོགས་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་

ནས་མི་འཐད་པ་དགག་པ་དང་འཐད་པ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཚུལ་བཞིན་ངེས་པར་བྱས་པ་རང་དོན་རྗེས་དཔག་སྟོན་དུ་སོང་ནས། དེ་ནས་གཞན་ཡང་རིགས་པ་དེ་དང་མཐུན་པར་རང་ལུགས་འཐད་པ་སྒྲུབ་པ་དང་གཞན་ལུགས་མི་འཐད་པ་སུན་འབྱིན་པའི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་སླ་བར་བྱེད་ཅིང་། གཞན་ལུགས་སུན་འབྱིན་པ་ལ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཚིགས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ལྟར་རང་རྒྱུད་དུ་འགོད་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་མ་ཚང་ཡང་ཐ་སྙོལ་གྱི་ཁས་བླངས་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐལ་བ་འཕེན་པའི་ངག་གིས་ཐ་སྙོལ་དེ་སུན་འབྱིན་པའི་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །དེ་བས་ན་ཐོག་མར་རང་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་འཇུག་པ་དང་། དེ་ནས་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་དབྱེ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་

པོ་ལའང་གཉིས། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐ་སྙད་ལ་ཡང་གནས་སྣང་དག །
མི་མཐུན་སྣང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།།
མ་དག་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་དང་།།
དག་པའི་གཟིགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི།།
ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་ཚད་མ་གཉིས།།
མི་དང་ལྷ་ཡི་མིག་བཞིན་ནོ།།
དེ་གཉིས་ཀྱི་ནི་ཁྱད་པར་ཡང་།།
ངོ་བོ་རྒྱུ་འབྲས་ལས་ཀྱིས་དབྱེ།།
ཉི་ཚེའི་དོན་ལ་མི་བསླུའི་བློ།།
རང་ཡུལ་ཚུལ་བཞིན་བཟུང་ལས་སྐྱེ།།
ཚུར་མཐོང་ཡུལ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་སེལ།།
སྐབས་དོན་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ།།

རྒྱ་ཆེ་བ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ནི།།
ཇི་ལྟའི་ཆོས་ཉིད་དམིགས་ལས་སྐྱེ།།
བསམ་མི་ཁྱབ་ཡུལ་སྒྲོ་འདོགས་སེལ།།
ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའི་འབྲས་ཅན་ནོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་ཐ་སྙད་དེ་ལ་ཡང་གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་དག་མི་མཐུན་པར་སྣང་བ་ཞིག་དང་། གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་མཐུན་པར་སྣང་བ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་དག་ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཚད་མ་དང་། དག་པ་འཕགས་པའི་གཟིགས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་ཏུ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཡོད་དེ་དེ་གཉིས་ནི་དཔེར་ན། རང་ཡུལ་ཙམ་མཐོང་བའི་མིའི་མིག་དང་རང་ཡུལ་དང་མིའི་མིག་གི་ཡུལ་གཉིས་ཀ་མཐོང་བའི་ལྷའི་མིག་བཞིན་ནོ། །ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནི་སོ་སོར་མི་འབྲུལ་བར་ངེས་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་། ངོ་བོ་དང་། རྒྱུ་དང་། འབྲས་བུ་དང་། ལས་ཏེ་རྣམ་པ་བཞི་རེའི་སྒོ་ནས་དེ་གཉིས་ཐ་དད་དུ་དབྱེ་བར་བྱའོ།

།དེ་ལ་དང་པོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཚད་མའི་ངོ་བོ་ནི་མངོན་རྗེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་བྱ་ཉི་ཚེ་བའི་དོན་ཙམ་ལ་མི་བསླུ་བའི་བློ་གང་ཡིན་པའོ། །རྒྱུ་ནི་དབང་པོ་སོགས་རང་རང་གི་ཡུལ་གང་ཡིན་པའི་མངོན་སུམ་ལ་སོགས་པས་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཚུལ་བཞིན་བཟུང་བ་སྟེ། རྟོག་མེད་མིག་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཡུལ་སྔོན་པོ་ཚུལ་བཞིན་བཟུང་བ་དང་། རྟོག་བཅས་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་དུ་བའི་རྟགས་ལས་མེ་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུའོ། །བྱེད་ལས་ནི་ཚུར་མཐོང་གི་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བ་སྔོན་པོ་བཟུང་བས་སེར་པོ་སོགས་དང་མི་འཁྲུལ་བ་དང་། དུ་བ་ལས་མེ་ཡོད་པའི་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་བུ་ནི་སྐབས་སུ་བབས་པའི་དོན་དེ་འདྲ་བ་གཞན་དང་མ་ནོར་བ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའོ། །གཉིས་པ་དག་པའི་གཟིགས་པའི་ཐ་སྙད་ཚད་མའི་ངོ་བོ་ནི་ཤེས་བྱ་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡི་ཡུལ་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ལ། དེའི་རྒྱུ་ནི་འདི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པས་ཇི་ལྟ་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་

རྗེས་ལས་སྐྱེ་བའོ། །དེ་ཡང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ཏུ་ཇི་ལྟ་བའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གཟིགས་པའི་རྗེས་ལས་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། སོ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐོས་བསམ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བའི་དོན་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་དམིགས་པའི་ངེས་ཤེས་སྔོན་དུ་སོང་བ་ལས། ཆོས་ཀུན་དག་པ་ཆེན་པོར་གནས་པ་དང་། རྡུལ་གཅིག་གི་ཁྱོན་ལ་རྡུལ་སྙེད་ཀྱི་སངས་རྒྱས་བཞུགས་པ། དུས་སྐད་ཅིག་ལ་དུས་གསུམ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་པ་སོགས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་རྣམས་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ།།

བྱེད་ལས་ནི། ཚུར་མཐོང་གི་བློས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་བའོ། །འབྲས་བུ་ནི། ཤེས་བྱ་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི།

དོན་དམ་ལ་ཡང་རྣམ་གྲངས་དང་།།
རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས།།

དེ་འཇལ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི།།
ཚད་མ་དེ་ཡང་གཉིས་སུ་འགྱུར།།

ཞེས་གསུངས། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ལ་ཡང་སྐྱེ་མེད་འགག་མེད་ལྟ་བུ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་བཅད་ཙམ་ལྟ་བུ་ལ་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་སམ་མཐུན་པའི་དོན་དམ་དང་། སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་སྤྲོས་པའི་མཐའ་བཞིའམ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་གནས་ལུགས་དེ་ལ་རྣམ་གྲངས་མིན་པའི་དོན་དམ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། །གཞལ་བྱ་དོན་དམ་ལ་ཉི་ཚེ་བ་དང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཇལ་བྱེད་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ཡང་ཚུལ་གཉིས་སུ་འགྱུར་རོ། །འདིར་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ནི་དོན་དམ་མཐར་ཐུག་མིན་ཡང་དེ་དང་རྗེས་མཐུན་པའི་དོན་དམ་བཏགས་པ་བ་དང་། རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་དངོས་ཡིན་པས་དོན་དམ་མཚན་ཉིད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

དབུ་མ་རྒྱན་ལས།

དམ་པའི་དོན་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར།།
འདི་ནི་དམ་པའི་དོན་ཞེས་བྱ།།
ཡང་དག་ཏུ་ན་སྤྲོས་པ་ཡི།།
ཚོགས་རྣམས་ཀུན་ལས་དེ་གྲོལ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ།།
གཉིས་པ་དོན་བསྡུ་བ་ནི།

སྤྱི་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མར་འཇུག །
མིག་སྐྱོན་དག་པའི་ཚུལ་བཞིན་དུ།།
ཚད་མའི་མིག་ནི་རྣམ་སྦྱངས་ཏེ།།
དག་དང་མཉམ་པའི་དོན་མཐོང་བྱ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཉིས་དང་། དོན་དམ་ཚད་མ་གཉིས་ཏེ་ཚད་མ་བཞི་པོ་དེ་ཡང་སྔ་མ་སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མར་འཇུག་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དཔེར་ན་མིག་གི་སྐྱོན་རབ་རིབ་ལ་སོགས་པ་དག་པར་བྱེད་པ་ལ་སྨན་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་པའི་ཚུལ་བཞིན་དུ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བའི་ཚད་མའི་མིག་

ནི་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་སྦྱངས་ཏེ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་སྣོད་བཅུད་དག་པ་ཆེན་པོ་དང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་འཁོར་འདས་དང་སྣང་སྟོང་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཉམ་པ་ཆེན་པོའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་ནས་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་མཇལ་བ་དོན་ཡོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལས་དག་པའི་དོན་ནི་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྒྱུ་འཕྲུལ་གསང་བ་སྙིང་པོ་སོགས་ལས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མཉམ་པའི་དོན་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་རྣམས་དང་དགོངས་འགྲེལ་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་དང་། འཕགས་པ་བྱམས་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། འདིར་བླ་མའི་དྲིན་གྱིས་ཙུང་ཟད་སྤྲོ་བར་ནུས་མོད་ཀྱི་སྦྲ་མ་གསང་སྔགས་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་མཐའ་གཞུང་མང་བར་འགྱུར་གྱི་དོགས་ནས་མ་བྲིས་ཏེ། དེ་དག་གི་གནད་བསྡུས་ནས་ཤེས་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛམ་

དབྱངས་བླ་མ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་གསང་བ་སྙིང་པོ་སློབ་བཤད་ཀྱི་སྤྱི་དོན་ལེགས་བཤད་ཀྱི་གཏེར་ཆེན་པོ་དེ་ལ་བལྟ་བར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་རྟོད་སྤོང་ལ་གཉིས། སྤྱི་དང་། བྱེ་བྲག་གོ །དང་པོ་ལ་གསུམ། མི་སྲིད་པ་དང་། མ་གྲུབ་པ་དང་། མི་དགོས་པའི་རྟོད་སྤོང་ངོ་། །དང་པོ་ནི།

རྟོག་པ་མེད་དང་རྟོག་བཅས་སེམས།།
ཟླ་གཉིས་རྨི་ལམ་ཐག་སྦྲུལ་བཞིན།།
འཁྲུལ་དང་མ་འཁྲུལ་ཆ་ཡོད་ཕྱིར།།
ཚད་མ་ཚད་མིན་རྣམ་གཞག་གྲུབ།།
ཚད་མ་ཚད་མིན་མེད་གྱུར་ན།།
འཁྲུལ་ཕྱིར་རྫུན་དང་མ་འཁྲུལ་བདེན།།
རྣམ་དབྱེ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པས།།
གྲུབ་པའི་མཐའ་ནི་ཡོད་མི་སྲིད།།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། སྒྲ་དོན་འདྲེས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པའི་དབང་

པོ་དང་ཡིད་རྟོག་བཅས་ཀྱི་སེམས་ནི། དཔེར་ན་དབང་ཤེས་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བ་ཟླ་བ་གཉིས་སུ་མཐོང་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་རྟོག་མེད་འཁྲུལ་བ་རྨི་ལམ་གྱི་སྣང་བ་དང་། ཡིད་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཀྱིས་ཐག་པ་སྦྲུལ་དུ་འཁྲུལ་བ་བཞིན་ཏེ། ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་དང་རྨི་ལམ་གྱི་རྟ་གླང་དང་ཐག་པ་སྦྲུལ་དུ་མཐོང་བའི་འཁྲུལ་བའི་ཆ་དང་། ཟླ་བ་གཅིག་དང་ཉིན་སྣང་ཐག་པ་ལ་ཐག་པར་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཆ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་དག་ལ་བསླུ་བ་དང་མི་བསླུ་བའི་སྒོ་ནས་མ་འཁྲུལ་བ་དེ་ཚད་མ་དང་འཁྲུལ་བ་དེ་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་པར་གཞག་པ་ཤིན་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཚད་མ་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ནས་མེད་པར་གྱུར་ན། འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་རྫུན་པ་དང་། མ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར་བདེན་པ་ཞེས་སོ་སོར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པས། དེ་ལྟ་ན་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་རྫུན་པ་དང་ནང་པ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲུབ་པའི་མཐའ་ཡང་མི་སྲིད་པས་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྣམས་ཀྱང་ནི་ཡོད་པར་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི།

ཡང་དག་ཉིད་དུ་དཔྱད་བྱས་ན[1]། །མངོན་རྗེས་ཚད་དང་ཚད་མིན་སོགས།།
རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟ་བར། །སྤྲོས་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཡང་།།
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་གྱུར་པ། །དེ་ཕྱིར་སྤྲོས་པ་ཀུན་བྲལ་ཉིད།།
མེ་ཡི་ཚ་བ་ཇི་བཞིན་དུ། །ཐ་སྙད་སྤྲོས་པ་ཀུན་ལ་གནས།།
དེས་ན་སྣང་དང་སྟོང་པ་ནི། །འབྲལ་མེད་ཆོས་ཀུན་ལ་གནས་པས།།
ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་ཉིད་ཡིན་སྐད། །གཅིག་བཀག་ཅིག་ཤོས་སྒྲུབ་མི་ནུས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་པར་དཔྱད་ན་མ་གྲུབ་པས་ཚད་མ་མི་འཐད་དོ་སྙམ་ན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་ཡང་དག་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་དཔྱད་པར་བྱས་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མ་ཚད་མིན་སོགས་ཀྱི་ཁོངས་ནས་དགག་བྱ་བསྒྲུབ་བྱ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟ་བར་སྤྲོས་པ་གང་ཡིན་

(1) ཡ་ཆེན་སྒྲར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༥༣-༩༼ནས།༽

པ་དེ་དག་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཡང་ཆོས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཡིན་གཉིས་མིན་གྱི་སྤྲོས་པ་ཀུན་དང་བྲལ་བ་ཉིད་ཡིན་མོད་ཀྱི། དཔེར་ན་མེ་ཡི་ཚ་བ་མེ་ཉིད་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་གནས་པ་ཇི་བཞིན་དུ་ཐ་སྙད་ཀྱི་སྤྲོས་པ་ཀུན་ལ་གནས་ལུགས་སྤྲོས་བྲལ་དེ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་གནས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེས་ན་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་སྣང་བ་དང་དེ་མེད་པའི་སྟོང་པ་གཉིས་ནི་ནམ་ཡང་འབྲལ་བ་མེད་པར་ཆོས་ཀུན་ལ་ཆུ་ཟླ་ལྟར་གནས་པས་ན། སྣང་བ་དེ་གནས་ལུགས་དེ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དང་སྟོང་པ་དེ་ཐབས་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཐབས་བྱུང་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་ཞི་བ་ལ་འཇུག་པའི་སྒོ་གཉིས་སུ་མེད་པ་དེའི་སླད་དུ་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ་ཆོས་གཅིག་བཀག་ནས་དོན་དམ་ལྟ་བུའི་ཅིག་ཤོས་སྒྲུབ་པ་དང་དོན་དམ་བཀག་ནས་ཐ་སྙད་ཁོན་སྒྲུབ་མི་ནུས་པས་སྣང་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཐབས་ཐབས་བྱུང་མི་འདོད་ན་ཕར་ཞོག འདོད་ཕྱིན་ཆད་ཐ་སྙད་དུ་ཚད་མ་ཚད་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཤིན་

ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི།

ཚད་མ་ཚད་མིན་མ་དཔྱད་པར།།
འཇིག་རྟེན་མཐོང་བ་ཙམ་ཞིག་གིས།།
དོན་དམ་ཉིད་ལ་འཇུག་ཅེ་ན།།
དེ་ལྟར་བཀག་པ་མེད་མོད་ཀྱི།།
འདི་ལས་འདི་འབྱུང་མཐོང་བ་ནི།།
འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་མངོན་སུམ་ལ།།
དེ་བརྟེན་དོན་དཔོག་རྗེས་དཔག་ཕྱིར།།
མིང་མ་བཏགས་ཀྱང་དོན་མི་སྲིད།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་གྱི་ཡིན་མིན་མ་དཔྱད་པར་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལྟར་རྒྱུན་འདི་པ་འཇིག་རྟེན་ན་མཐོང་བ་ཙམ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཁས་བླངས་པས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཞན་དབང་དངོས་འདོད་ལྟར།།

ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་ནི་བདག་གིས་ཁས་མ་བླངས།།
འབྲས་ཕྱིར་འདི་དག་མེད་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས།།
འཇིག་རྟེན་ངོར་བྱེད་བདག་ནི་སྨྲ་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་དོན་དམ་ཉིད་ལ་འཇུག་ཅེ་ན། དེ་ལྟར་དོན་དམ་ལ་འཇུག་པ་ནི་བཀག་པ་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ས་བོན་འདི་ལས་མྱུ་གུ་འདི་འབྱུང་བར་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པ་ཡི་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ། མངོན་སུམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་སྐྱེ་མེད་ལ་སོགས་དཔོག་པ་དེ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལའང་ཚད་མ་ཚད་མིན་གྱི་མིང་མ་བཏགས་ཀྱང་དོན་ཚད་མ་དང་ཚད་མིན་མི་སྲིད་སྙེ་སྲིད་མི་ནུས་ཞེས་པའི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ལ་གསུམ། ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ལ་དང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ལ་རྩོད་སྤོང་། མཐུན་པར་དོན་བསྡུ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

ཐ་སྙད་ཚད་མ་གཉིས་མེད་ན།།
དག་པའི་གཟིགས་པ་རྫུན་འགྱུར་ཞིང་།།

མ་དག་མཐོང་བའི་དུང་ལ་ཡང་། །
དཀར་སེར་བདེན་རྫུན་མི་འཐད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ལའང་གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་མཐོང་བའི་དག་མ་དག་གི་ཚད་མ་གཉིས་མེད་པར་མ་དག་པའི་མཐོང་བ་འབའ་ཞིག་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ན་ནི། དག་པའི་ཚད་མ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་མ་ཞུགས་པས་དུང་དཀར་པོ་སེར་པོར་སྣང་བ་ལྟར་དག་པའི་གཟིགས་པ་འདི་ཡང་རྫུན་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་གཟིགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་ཞུགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མེད་པར་འགྱུར་བས། གོང་མའི་གཟིགས་པས་འོག་མ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་མི་ནུས་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལ་སོགས་པས་སྟོང་གཉིས་དང་གསུམ་དང་གྲངས་མེད་མཐོང་བ་དང་། དེ་དག་གིས་ཇི་ཙམ་གཟིགས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་གྲངས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་གྱི་སའི་ཁྱོན་ལ་གཟིགས་པ་དང་། བཅོམ་

ལྡན་འདས་ཀྱི་ཞིང་འདི་རྒྱུད་དག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་ཚེ་ཞིང་གི་དཔྱིབས་དང་རྒྱན་བཀོད་པ་ཚད་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ལས་རྣལ་འབྱོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཚུ་མཐོང་ན་ལྷ་མོ་ སླ་མ་ཀླིང་མཐོང་བར་གསུངས་པ་ལ་སོགས་པ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ལ། ཐལ་པའི་མཐོང་བ་ཚད་མ་ཡིན་ཞིང་འཕགས་པའི་གཟིགས་པ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ན། མདོ་ལས།

གལ་ཏེ་དབང་པོ་འདི་དག་ཚད་ཡིན་ན།།

འཕགས་པའི་ལམ་གྱིས་སུ་ལ་ཅི་ཞིག་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་པའང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ལ། མདོར་ན་བདག་ཅག་གིས་ནི་འདི་མི་ཤེས་ཀྱི་དག་པ་རྣམས་ཀྱིས་གཟིགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འོ་སྐོལ་གྱིས་བརྗོད་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཐམས་ཅད་ནུབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་མ་དག་པ་ལ་ཡང་གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་གཉིས་མེད་དགོས་པས་ན། མ་དག་པར་མཐོང་བའི་དུང་ལ་ཡང་དཀར་པོ་གནས་ཚུལ་ཡིན་པས་བདེན་པ་དང་སེར་པོ་སྣང་ཚུལ་ཡིན་པས་

རྫུན་པའི་རྣམ་གཞག་ཀྱང་མི་འཐད་པ། ཟླ་བ་གཅིག་དང་གཉིས་མཐོང་བ། རབ་རིབ་མེད་པ་དང་ཡོད་པ། ཐག་པ་དང་སྦྲུལ་དུ་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་བདེན་རྫུན་ཡང་མི་འཐད་ཅིང་། དེ་ལྟ་ན་འཇིག་རྟེན་དུ་བདེན་རྫུན་གཉིས་སུ་འཇོག་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱུར་པ་བཏབ་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་ལ་ཡང་གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་ནས་སྐབས་དོན་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཡིན་ཚད་དོན་དམ་ཡིན་དགོས་པར་བསམ་ན་ནི་རང་ལ་འཁྲུལ་བ་སྐྱེད་པ་ཉིད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི།

དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་གཉིས་མེད་ན།།
བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་མི་ཤེས་ཤིང་།།
དོན་དམ་སྤྲོས་པའི་མཐར་ལྷུང་ལ།།
དེ་ཡང་རང་གིས་རང་ཉིད་འཇིག།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དེ་ལའང་གཉིས་

མེད་པར་རྣམ་གྲངས་པའི་དོན་དམ་ཙམ་ཡིན་ན་ནི། མེད་པར་དགག་པའི་སྟོང་པ་ཙམ་གྱིས་ནི། བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་གནས་པ་དེ་མི་ཤེས་ཏེ། དགག་བྱ་དེ་རྣམ་པར་བཅད་ནས་མེད་པ་ཙམ་འཛིན་སྣངས་ཀྱིས་བཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་མ་ཤེས་ན་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མ་རྟོགས་ན་ནི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཞིང་། དོན་དམ་མེད་པ་ཙམ་ལ་བཟུང་བ་སོགས་ཀྱང་སྤྲོས་པའི་མཐར་ལྟུང་བ་ཡིན་ཏེ།

རྒྱན་ལས།

སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། །སྐྱེ་བ་མེད་ལ་སོགས་མི་སྲིད། །དེ་ཡི་ངོ་བོ་བཀག་པའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཚིག་གི་སྒྲ་མི་སྲིད།།

ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ།།

ཚུལ་དེ་སྤྲོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་ཡང་དཔྱད་དགོས་པས་དངོས་པོ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་རང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱང་འཇིག་པས་ཚུགས་

མི་ཐུབ་སྟེ། ཞི་བ་ལྷས།

སྟོང་ཉིད་བག་ཆགས་གོམས་པས་ནི། །དངོས་པོའི་བག་ཆགས་སྤོང་འགྱུར་ཞིང་། །ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་གོམས་པས་ནི། །དེ་ཡང་ཕྱི་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི།

གཞལ་བྱ་ཀུན་རྫོབ་མ་གྲུབ་ཅིང་།།
འཛལ་བྱེད་བློ་དང་རང་རིག་ཀྱང་།།
དཔྱད་ན་མ་གྲུབ་ཚུ་ཟླ་འདྲ།།
མཐར་ཐུག་བདེན་པ་དབྱེར་མེད་པའི།།
བདེན་གཅིག་སྐྱོང་འདུས་ཡང་དག་མཐའ།།
ཆོས་ཀུན་དེ་ལ་མཐར་ཐུག་ཕྱིར།།
ཤེས་དང་ཤེས་བྱ་དབྱེར་མེད་སྐུ།།
ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་མཐའ་དབུས་བྲལ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ནི་གཞལ་བྱའི་ཡུལ་ཀུན་རྫོབ་ཙམ་

ཟད་ཙམ་ཡང་མ་གྲུབ་ཅིང་། དེ་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་བློ་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཚོགས་བདུན་དང་རང་རིག་ཀུང་དཔྱད་ན་མ་གྲུབ་པ་སྣང་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཆུའི་ཟླ་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པས། བདེན་གཉིས་མཐར་གཏུག་ན་བདེན་པ་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་བདེན་པ་གཅིག་པུ་བ་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་སྙིང་འདས་དང་། ཡང་དག་པའི་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་འདི་ལྟར་སྣང་བའི་ཆོས་ཀུན་གནས་ལུགས་དེ་ཁོ་ནར་གནས་ཤིང་དེ་ལས་གོང་དུ་བོགས་དབྱུང་དུ་མེད་པར་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་ན་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་བློ་དང་ཤེས་བྱ་ཡུལ་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པའི་སྐུ་དེ་ནི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པས། དེ་ཡི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་མཐའ་དང་དབུས་ལ་སོགས་པ་མཚན་མའི་རྟོག་པས་ངེས་པར་བཟུང་བའི་བརྗོད་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཇི་སྐད་དུ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས།

མྱ་ངན་འདས་པ་བདེན་གཅིག་པུར། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་གསུངས་པ། །དེ་ཚེ་ལྷག་མ་ལོག་པ་ཞེས། །མཁས་པ་སུ་

ཞིག་རྟོགས་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་ཤིང་།

མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།

དཔེར་ན་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག །བྱུང་ན་འོད་ཟེར་ཀུན་འབྱུང་བ།།

དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། །ཡེ་ཤེས་འབྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང་།

ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གཅིག་བཏང་བས། །འགྲོ་བ་སྣང་བར་བྱེད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཅིག་ཅར་སྣང་། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས།

ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པས་ན། །སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་བླ་མེད་ཕྱིར། །འཕགས་པ་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་ནི། །ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་སྐྱབས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །འདི་དག

གི་སྐབས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ནི་འདི་ཡོད་དེ། མཐར་ཐུག་གི་སྙིང་འདས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་དེས་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུགས་པ་ན་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཚེ། དེའི་སྙིང་པོ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་རྟོགས་ནས་དེ་ཡང་མདོ་དང་སྔགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམ་པ་གཉིས་ལས་གཞན་མེད་པར་མཐོང་བ་དང་། དེ་ལས་ཐོག་མར་རྒྱུ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་འཇུག་པར་རྩོམ་པ་ན། དེའི་ཚུལ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་བསྟན་པའི་འཕགས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་མ་ནོར་བར་བཀྲལ་བའི་གཞུང་དབུ་སེམས་ཀྱི་གྲུབ་པའི་མཐའ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞུང་ལས་ནི་ཟབ་པ་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ནས་བཤད་པ་དང་། རྒྱ་ཆེ་བ་རྒྱལ་དུ་བཏོན་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་དེ་ནི་མཁའ་འདྲ་གཞལ་མེད་ཁང་ཆེན་ཏེ། །དགའ་སྐྱིད་བདེ་བ་མངོན་

པར་འཐོབ་བྱེད་ཐེག་པའི་མཆོག །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཚུལ་དེ་གཉིས་མཆོག་དམན་དུ་མ་བཟུང་བར་གཞུང་ལམ་གཅིག་ཏུ་དྲིལ་ནས། ཇི་སྐད་དུ།

སེམས་ཅམ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །ཕྱི་རོལ་དངོས་མེད་ཤེས་པར་བྱ། །ཚུལ་འདིར་བརྟེན་ནས་དེ་ལ་ཡང་། །ཤིན་ཏུ་བདག་མེད་ཤེས་པར་བྱ། །ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟ་ཞོན་ནས་སུ། །རིགས་པའི་སྲབ་སྐྱོགས་འཇུ་བྱེད་པ། །དེ་དག་དེ་ཕྱིར་ཇི་བཞིན་དོན། །ཐེག་པ་ཆེན་པོ་པ་ཉིད་འཐོབ། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཞུགས་པས་ཚོགས་ལམ་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་གྱི་དགེ་རྩ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་ལྡན་པ། སོ་ཐར་གྱིས་བསྡམས་པ། ཚོ་ག་དང་སྤྱོད་ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ། ཉེས་པ་ཆུང་ངུ་ལ་ཡང་འཇིགས་པར་ལྟ་བ། བསླབ་གཞི་གང་བླངས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སྟེ་སོ་སྐྱེའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡན་ལག་དྲུག་ལྡན་གཞིར་བཞག་པའི་སྟེང་དུ། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་དང་ཆ་སྨད་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང་། ཟས་

ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཁྱད་པར་འདིའི་སྐབས་སུ་ཐོས་བསམ་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་པས། དེང་སང་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཅི་རྗེས་མཐུན་པའི་བཟོད་པ་ཙམ་རྒྱུད་ལ་མ་སྐྱེས་ཤིང་། ཚོགས་ལམ་གྱི་སྣེ་དང་ཡང་ཐག་རིང་བ་མིག་ལྟོང་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྨྲ་བ་ལྟ་བུས་ཐོས་བསམ་ཿགྱིས[1]ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྨྲ་བའི་ཁ་འཆལ་ཅན་རྣམས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐོས་པའི་ཕན་ཡོན་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་ལ་བར་དུ་གཅོད་པའི་བདུད་ཀྱི་གསང་ཚིག་རྫམ་པོ་ཆེ་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་གཏམ་ལས་རིང་དུ་བྱོལ་ཏེ་དད་པ། ངེས་འབྱུང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་གསུམ་ཀས་ཟིན་པ་མཆོག་ཡིན་ལ། ཐ་ན་གང་ཟུང་གིས་མ་ཟིན་ན་ནི་ཆོས་རྣམ་དག་ཏུ་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པས། དེས་ན་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་ཀུན་སློང་ལེགས་པར་བཅོས་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས་མཉན་ཏེ། བཀའ་དྲིན་ཅན་དེས་རྗེས་སུ་བསྟན་པའི་དོན་

(1) ཡ་ཆེན་སྐྲར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༦༧-༩ ༼བྱས་ཀ། ༽

ཚུལ་བཞིན་དུ་བསམས་ཤིང་དོན་གྱི་གནས་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྨུག་ཉེ་བར་ཞི་སྟེ། ཉིན་མོ་ལྟར་དམ་པའི་ཆོས་ལ་དོན་མཐོང་བ་རབ་ཀྱི་རྩེ་མོར་གྱུར་པ་ན། དེའི་ཚེ་སྨྲ་ལ་དགའ་བའི་ཉེས་པ་རྣམས་དྲན་ཏེ་དོན་གང་ཡིན་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་དུ་བྱ་བ་ནི་ཚད་མར་གྱུར་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་གང་ནས་གཤེགས་པའི་ཤུལ་བཟང་པོ་མི་རྟོག་བཀོད་པའི་ལམ་སྲང་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་དེར་འཇུག་པ་ལ་ཐོག་མར་ལྟ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་དགོས་པས། འདི་ལྟར་དབུ་མའི་རིགས་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སོགས་པས་སྣང་སྲིད་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན། དང་པོ་བུམ་པ་ལྟ་བུའི་དཔྱད་བྱ་རྣམས་ལ་དཔྱད་པས་བདེན་མེད་ཀྱི་ངེས་པ་སྐྱེ། དེའི་འོག་ཏུ་བདེན་མེད་དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་སྣང་བ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཤར་བའི་སྣང་སྟོང་རེས་འཇོག་ལྟ་བུར་ཤར་ཞིང་། དེ་ནས་སྣང་དུས་ནས་སྟོང་པ་དང་སྟོང་དུས་ནས་སྣང་བས་རེས་འཇོག་མེད་པར་གཅིག་ཐོག་ཏུ་

ཟུང་འཇུག་དང་། དེ་ནས་སྤྲོས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཁེགས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའི་ཚེ་ན་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ་ཡིན་པ་དང་། རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་ནི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བླ་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་དབང་གིས་སྨིན་པར་བྱས་པ་གཞིར་བཞག་ནས་དམ་ཚིག་མ་ཉམས་པ་དང་ཉམས་ན་ཕྱིར་བཅོས་པས་མཚམས་སྦྱོར་ཏེ། བླ་མའི་ཞལ་གྱི་མན་ངག་ཁོ་ན་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ནས་བསྟན་པའི་གནད་མ་ནོར་བར་ཉམས་སུ་བསྟར་བ་ཡིན་ལ། སྤུགས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཆོས་ཀྱང་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་བླ་མེད་ཀྱི་དབང་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་དེ་ལས་གཞན་མེད་པའི་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟ་བ་དེ་རྟོགས་རིམ་གྱིས་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པས་མཐར་ཐུག་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་མི་སློབ་པའི་གོ་འཕང་མྱུར་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟ་བུའི་སྐལ་

བཟང་དབང་པོ་ཡང་རབ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཐ་ན་ཉམས་སུ་བླང་རྒྱུའི་ཆོས་དེ་གཅིག་པུ་ཙམ་ངེས་ཤེས་མ་སྐྱེས་ཀྱི་བར་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་མ་ཕབ་ན་སྔགས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་མི་ཤེས་པའི་སྔགས་པ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཞིང་འབྱུང་བ་འདི་དེ་འདྲ་ཞིག་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ།།

གཉིས་པ་དེའི་བྱེད་ལས་རྟོན་པ་བཞི་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ།

དེ་ལྟར་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི།།
ཤེས་རབ་མིག་ཟུང་བགྲད་ནས་སུ།།
བདེ་བར་གཤེགས་དང་དེ་ཡི་སྲས།།
བློ་གྲོས་ཆེ་རྣམས་གང་ནས་ནི།།
གཤེགས་པའི་ལམ་བཟང་མཐོང་བྱ་སྟེ།།
འདི་ན་མདོ་སྔགས་ཐེག་པའི་ཚུལ།།
རྙེད་དཀའ་དུས་སུ་རྙེད་པ་ལ།།

འབྲས་བུ་མེད་པར་མ་བྱེད་ཅིག །
འདི་ལྟར་རིགས་པ་རྣམ་བཞི་དང་།།
ལྡན་པའི་བློ་གྲོས་སྣང་བ་ཅན།།
གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་རྣམ་དཔྱོད་དེས།།
རྟོན་པ་བཞི་ནི་ངེས་པར་སྐྱེད།།
དེ་འདྲའི་བློ་དང་མི་ལྡན་ན།།
མིག་མེད་དམིགས་བུར་བརྟེན་པ་བཞིན།།
གྲགས་ཕྱིར་ཚིག་ཕྱིར་རྟོགས་སླའི་ཕྱིར།།
རྟོན་པ་བཞི་ལས་གོ་ཿབཟློག་[1]འགྱུར།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བདེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཡང་དག་པའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་ལྟ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་བཟང་པོ་དེ་ཟུམ་པ་མེད་པར་བགྲད་ནས་གང་ཞིག་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དེ་ཡི་སྲས་བྱང་ཆུབ་

(1) ཡ་ཆེན་སྣར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༧༩-༨༼ཤོག༽

སེམས་དཔའི་བློ་གྲོས་ཆེ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཐེག་པ་བདེ་བ་དང་། འཇུག་པ་བདེ་བ་དང་། ལམ་བདེ་བ་གང་ནས་ནི་གཤེགས་ཤིང་འགྲོན་པའི་ལམ་བཟང་དེ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་མཐོང་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་ལམ་དེར་འཇིགས་པ་དང་བག་ཚ་བ་མེད་པར་ཞུགས་པར་བྱ་ཡི། འཛིག་རྟེན་འདིར་དཔལ་འབྱོར་འཕོར་ལོ་ཆེན་པོ་བཞིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་སྐབས་འདི་ན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པ་མདོ་དང་། འབྲས་བུ་གསང་སྔགས་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་འབྱུང་བར་དཀོན་པ་དང་། ཁྱད་པར་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལས་ཀྱང་འབྱུང་བར་དཀོན་པར་གསུངས་པས་རྙེད་དཀའ་བ་འདི་དག་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ད་རེས་ལན་གཅིག་རྙེད་དགོས་པའི་དུས་སུ་རྙེད་པ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བསམས་ནས། རང་རྒྱུད་ལ་དེ་དག་གི་རོ་མྱོང་བ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་མེད་པར་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་པར་མཛད་པའོ། །ཇི་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་དེ་དག་གི་རོ

སྒྲོང་བར་བྱ་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་བཀོད་ཟིན་པའི་རིགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་རང་ལ་གསལ་ཞིང་གཞན་ལའང་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྣང་བ་ཅན་དེ། གཞན་གྱིས་རྗེས་སུ་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་གཞན་དྲིང་ལ་མི་འཇོག་པར་རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་མཐུ་དེས། རིགས་པ་བཞི་པོ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་སུས་ཀྱང་གཞན་དུ་དྲངས་པར་[1]མི་ནུས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟེན་པ་བཞི་ནི་ངེས་པར་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ།།

དེ་འདྲ་བའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དཔྱོད་པའི་བློ་དང་མི་ལྡན་ན། མིག་མེད་པ་ལོང་ཁྲིད་དམིགས་བུར་བརྟེན་པ་བཞིན་དུ། འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ཆེ་བ་བླ་མ་ཆེ་གེ་མོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་སྙན་གྱི་ཕྱིར་དང་། ཚིག་ཙམ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དྲང་དོན་དང་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཉིས་རྟོགས་སླ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཙམ་གྱི་ཕྱིར།

(1) ཡ་ཆེན་སྒྲར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༧༥-༡༣ ༼དྲང་བར།༽

གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་རྟོན་པ་བཞི་ལས་གོ་རིམ་ཿབཟློག[1]སྟེ། ཆོས་ལ་མི་རྟོན་གང་ཟག་ལ་རྟོན་པ་དང་། དོན་ལ་མི་རྟོན་ཚིག་ལ་རྟོན་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཡིན་པའི་ངེས་དོན་ལ་མི་རྟོན་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་དྲང་དོན་ལ་རྟོན་པ་དང་། དོན་རང་མཚན་མཐོང་བའི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་དོན་སྤྱི་མཐོང་བའི་རྣམ་ཤེས་ལ་རྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐོས་བསམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཚེ་ན་ཆོས་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་དང་། དེས་བཤད་བྱའི་ཆོས་གཉིས་སུ་གནས་པ་དེ་ལ་གང་ཟག་དེ་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པ་དང་། ཆོས་དེ་ལའང་ཚིག་དང་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་ཚིག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པ་དང་། དོན་དེ་ལའང་དྲང་བའི་དོན་དང་ངེས་པའི་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་དྲང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་པ་དང་། ངེས་དོན་དེ་ལའང་རྣམ་ཤེས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པ་སྟེ། དེ་

(1) ཡ་ཆེན་སྒྲར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༧༦-༩ ༼ཤོག༽

ལྷ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་གྱི་སྣང་བ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་བཞི་ལས། དང་པོ། གང་ཟག་ལ་མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་པ་ནི།

དེས་ན་གང་ཟག་དག་ལ་ནི།།
མི་རྟོན་ཆོས་ལ་རྟོན་བྱ་སྟེ།།
ཡང་དག་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལམ།།
སྨྲས་པ་དེས་གྲོལ་ : སྨྲ་པོས་(1)མིན།།
གང་གིས་ལེགས་པར་སྨྲས་པ་ན།།
སྨྲ་པོ་(2)ཇི་ཞིག་ལྟར་ཀྱང་རུང་།།
བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཀྱང་འདུལ་དབང་གིས།།

---

(1) ཡ་ཆེན་སྐར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༤༧-༡ 〈སྨྲ་བོས།〉

(2) ཡ་ཆེན་སྐར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༤༧-༣ 〈སྨྲ་བོ།〉

བཀའ་ཉན་པ་[(1)]སོགས་སུ་སྤྲུལ་པ་བཞིན།།
གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་དོན་སོགས་ལས།།
འགལ་བར་བསྟན་ན་སླུ་བ་པོ།།
ལྟར་སྣང་བཟང་ཡང་མི་ཕན་ཏེ།།
བདུད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་སངས་རྒྱས་བཞིན།།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། རྟོན་པ་བཞི་གོ་མ་ལོག་པ་དགོས་པ་དེ་ལྟ་བས་ན་གང་ཟག་དག་ལ་ནི་མི་རྟོན་ཞིང་ཆོས་ལ་རྟོན་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་དང་མི་འགལ་བར་ཡང་དག་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ལམ་བསྟན་ཅིང་སླུས་པ་དེས་འཁོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལས་གྲོལ་གྱིས་སླུ་བ་པོའི་ནུས་པའི་སྟོབས་ལྟ་བུས་ནི་དེ་དག་ལས་གྲོལ་བར་མི་ནུས་ཏེ་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་ན་མཚུངས་པ་མེད་པའི་འདྲེན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉིད་ཀྱིས་གྲོལ་བར་ནི་མ་གསུངས་ཤིང་།

(1) ཡ་ཆེན་སྒྲར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༦༧-༩ ༼བཤད་པ།༽

དེ་སྐད་དུ།

ངས་ནི་ཁྱོད་ལ་ཐར་པའི་ཐབས་བསྟན་པ།།
ཐར་པ་རང་ལ་རག་ལས་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་དང་།
ཐུབ་རྣམས་སྡིག་པ་ཆུ་ཡིས་འཁྲུ་བར་མི་མཛད་ཅིང་།།
འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཕྱག་གིས་ཀྱང་ནི་སེལ་མི་མཛད།།
ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྤོ་བས་མ་ཡིན་ཏེ།།
ཆོས་ཉིད་ཞི་བ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །གང་ཟག་གང་གིས་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བ་མེད་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ལམ་ཡང་དག་པར་ལེགས་པར་སྨྲས་པ་ན། སྨྲ་བ་པོ་ཚུལ་བཟང་ངན་སོགས་ཇི་ཞིག་ལྟ་བུར་གྱུར་ཀྱང་རུང་སྟེ། བདེ་གཤེགས་ཉིད་ཀྱང་གདུལ་བྱ་འདུལ་ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་བཤན་པ[1]སོགས་སུ་སྤྲུལ་པ་དང་། སྨིན་པོ་མི་ཤ་ཟ་བ་མང་པོ་ལས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉིད་ཀྱིས་སྟོན་སློབ་པའི་

(1) ཡ་ཆེན་སྒར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༥༡-༧ ༼བཤད་པ།༽

སྐབས་སུ་ཆོས་གསན་ཚུལ་མང་དུ་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གལ་ཏེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་ཡིན་ན། དེ་ལས་འགལ་བར་རང་དོན་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་བསྟན་ན་ནི་སྨྲ་བ་པོ་ལྟར་སྣང་སྤྱོད་ཚུལ་ལ་སོགས་ཇི་ལྟར་བཟང་ཡང་རང་ལ་མི་ཕན་ཞིང་གནོད་པ་ཡིན་ཏེ་བདུད་ཀྱིས་སྤྲུལ་པའི་སངས་རྒྱས་མཚན་དཔེ་དང་སྤྱོད་ལམ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་ཐེག་ཆེན་ལས་བཟློག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ཚིག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན་པ་ནི། །

ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ནའང་། །
ཚིག་ལ་མི་རྟོན་དོན་ལ་རྟོན། །
དོན་རྟོགས་ན་ནི་ཚིག་གི་ལམ། །
ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད། །
དོན་རྟོགས་སླད་དུ་བརྗོད་འདོད་ཀྱིས། །
བརྡ་སྦྱར་དོན་གྱིས་དེར་གོ་ན། །

ཕྱིར་ཞིང་ཚིག་གི་སྦྱོར་བ་རྣམས།།
ལྷུར་ལེན་གླང་རྟེད་རྗེས་འཚོལ་མཚུངས།།
ཚིག་ལ་འཆེལ་ནས་ཚིག་སྦྱོར་ན།།
རྣམ་རྟོག་མ་ཟད་བར་དུ་འཕེལ།།
དོན་ལས་ཕྱི་ཕྱིར་གཡེལ་འགྱུར་བས།།
བྱིས་པ་རང་ཉིད་ངལ་བའི་རྒྱུ།།
ཤིང་འོན་ཅེས་པའི་ཚིག་གཅིག་ལའང་།།
ཡུལ་སོགས་ཕྱེ་ན་ཟད་པ་མེད།།
དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་གོ་ན།།
སྒྲ་ཡི་དགོས་པ་དེར་ཟད་དོ།།
མཛུབ་མོས་ཟླ་བ་བསྟན་པ་ན།།
བྱིས་པས་མཛུབ་མོ་ཉིད་ལ་ལྟ།།
ཚིག་ཙམ་ལ་ཞེན་[1] ལྡུན་པོ་དག །

(1) ཡ་ཆེན་སྣར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༧༡-༡ ༼མ་ཕྱིན།༽

ཤེས་སྙམ་ན་ཡང་ཤེས་དུས་དཀའ།།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་ནས་དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ནའང་། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་དེ་ལ་མི་རྟོན་པར་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ལ་ཡིད་རྟོན་པར་བྱའོ། །གང་གི་ཕྱིར་ཞེ་ན། བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་མ་ནོར་བར་ལེགས་པར་རྟོགས་ན་ནི་རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་ལམ་སྤེལ་སྦྱོར་བཟང་ངན་སོགས་ཇི་ལྟར་བརྗོད་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དེ། ཚིག་གི་དོན་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་སླད་དུ་སྐྱེས་བུའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བརྡ་སྦྱར་བ་ཡིན་གྱི་སྨུ་སྟེགས་བརྡ་སྦྱོར་པས་འདོད་ཚིག་དངོས་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པས། བརྡ་སྦྱར་བ་དེའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གོ་བྱ་དེར་གོ་ན། དེ་ནས་ཀྱང་ཕྱིར་ཞིང་ཚིག་གི་སྦྱོས་པ་རྣམས་ལྷུར་ལེན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དོན་ཉིད་པ་བཏང་ནས་ཚིག་འཚོལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་གླང་པོ་ཆེ་ཉིད་ནས་དེ་བཏང་སྟེ་གླང་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་འཚོལ་བའི་ཕྱིར་གླང་རྗེས་འཚོལ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་ཏེ་བླུན་པོ་

ཡིན་པའི་རྟགས་མཚོན་པར་གསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཚིག་ལ་འཆེལ་ཏེ་ཞེན་ནས་ཚིག་ཁོ་ན་སྨྲོས་ན་ནི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་སྟེད་ཅིག་མ་ཟད་ཀྱི་བར་དུ་ཚིག་ཀུང་ཟད་མེད་དུ་འཕེལ་ལ། དེ་ལ་ནི་ནམ་ཡང་འཛད་དུ་ཡོད་པ་མིན་པས་ཚིག་ཀུང་འཛད་དུ་མེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་དོན་ནི་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དེས་གོ་བྱའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ལས་ཕྱི་ཕྱིར་གཡེལ་ཞིང་མི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཤན་མ་ཕྱེ་བའི་བྱིས་པ་རྣམས་རང་ཉིད་ཚིག་གིས་མཐར་སྤུན་ཅིང་དམུས་བྱུང་སྟེ་ངལ་བའི་རྒྱུ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ། བྱེ་མའི་མཁར་བརྩེགས[1]པ་བཞིན་ནོ།།

ཞིང་ཚོན་ཅིག་སྟེ་ཁྱེར་ཤོག་ཅེས་པའི་ཚིག་དེ་གཅིག་ཁོ་ན་ལའང་། ཤར་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དང་། འདས་པ་ལ་སོགས་པའི་དུས་དང་། ཚོན་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་། དེ་དག་ལའང་ནང་གསེས་ཀྱི་ཤར་གྱི་ཤར་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་དང་འདས་པའི་

(1) ཡ་ཆེན་སྒྲར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༧༠-༡༣ ༼བརྩིགས།༽

འདས་པ་སོགས་དུས་དང་། ཚོན་དཀར་པོ་དང་དམར་པོ་དང་ཐ་བ་དང་སྔོམ་པོ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱེ་ན་ཟད་པ་མེད་མོད། ཤིང་འོན་ཅེས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་གོ་བྱའི་ཤིང་དེ་སྐབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་བཅད་པའི་དོན་གྱིས་གོ་ན་སྒྲ་བརྗོད་པ་ཡི་དགོས་པ་ནི་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་དེ་ཤིང་དེ་གོ་བའི་ཕྱིར་བརྡ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ་དེས་དེ་གོ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བྱིས་པ་ཆུང་དུ་ལ་མཛུབ་མོའི་རྩེ་མོས་ཟླ་བ་བསྟན་པ་ན་བྱིས་པ་དེས་ཟླ་བ་ལ་མི་ལྟ་བར་མཛུབ་མོ་ཉིད་ལ་ལྟ་བ་ལྟར། ཚིག་ཙམ་ལ་ཞེན་པའི་བླུན་པོ་དག་གིས་དོན་ལ་མི་དཔྱོད་པར་ཚིག་ཙམ་གཙོགས་སུ་བྱས་ནས་དཔྱོད་པར་བྱེད་ཅིང་ཆེས་ཤེས་སོ་སྙམ་དུ་སེམས་ན་ཡང་ཟེ་ཚོམ་ཚོད་ནས་ཇི་བཞིན་ཤེས་པའི་དུས་འོང་བར་དཀའ་བ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་གནད་མ་ཤེས་པར་ཚིག་སྣ་ཚོགས་མང་པོ་སྨྲ་ཤེས་པ་ཙམ་དོན་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དྲང་དོན་ལ་མི་རྟོན་ངེས་དོན་ལ་རྟོན་པ་ནི།

དོན་ལ་རྣམ་པར་འཇུག་པ་ནི།།
དྲང་དོན་ངེས་དོན་ཞེས་བྱས་ནས།།
དྲང་བའི་དོན་ལ་མི་རྟོན་པར།།
ངེས་པའི་དོན་ལ་རྟོན་བྱ་སྟེ།།
ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱིས་ཀུན་མཁྱེན་ནས།།
གདུལ་བྱའི་ཁམས་དབང་བསམ་པ་དང་།།
མཐུན་པར་ཐེག་པའི་རིམ་པ་ནི།།
སྐས་ཀྱི་གདང་བུ་བཞིན་དུ་བསྟན།།
དགོངས་གཞི་གང་ལ་དགོངས་ནས་སུ།།
ལྡེམ་དགོངས་དགོངས་པ་བརྒྱད་ལྟ་བུ།།
སྒྲ་ཇི་བཞིན་ལ་ཚད་མ་ཡིས།།
གནོད་གང་དགོས་ཕྱིར་གསུངས་པ་ཡང་།།
ཡོད་ཕྱིར་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་ནི།།
མཐར་ཕྱིན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བར།།

འོག་མས་མ་རྟོགས་ཆ་གང་ཡིན།།
གོང་མས་གསལ་བར་བྱས་པ་ཡི།།
ལུང་བཞིན་རིགས་པས་ཆེས་གྲུབ་པར།།
མཐོང་ནས་ངེས་པའི་དོན་འཛིན་པ།།
ཆུ་ལས་འོ་འབྱེད་ངང་པ་བཞིན།།
བློ་མཆོག་རྒྱལ་གསུང་རྒྱ་མཚོར་རོལ།།
ཟབ་མོ་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་ཡང་།།
མཐའ་དྲུག་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱས་བཏབ་པ།།
བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་དང་འགྲོགས་པའི།།
དྲི་མེད་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ།།
ཆོས་ཀུན་ཡེ་ནས་དག་པ་དང་།།
མཉམ་ཉིད་ཆེན་པོར་ཟུང་འཇུག་པ།།
ཡང་དག་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི།།
གཏན་ལ་དབབ་པའི་དོན་གང་ཡིན།།

ཕ་རོལ་ཕྱིན་དང་བསྐྱེད་པ་དང་།།
རྫོགས་དང་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡི།།
ཚུལ་དུ་ཚིག་སྤྱི་སྤྲས་མཐར་གྱི།།
གནད་ལ་འགལ་མེད་འཇུག་པ་ཡིས།།
དོན་ལ་ངེས་པའི་གདེང་ཐོབ་པ།།
བློ་ལྡན་མཆོག་དེ་རྒྱལ་བའི་སྲས།།
འཛད་མེད་ཆོས་གཏེར་འཆང་བ་ཡི།།
ལུང་རྟོགས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ཡིན།།

ཞེས་པས་བསྟན་ཏེ། དོན་གྱི་གནད་འཛིན་པ་ལ་རྣམ་པར་འཇུག་པ་ན། རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་བཀའ་རྣམས་ལ་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བཀས་བཅད་དེ་གསུངས་པའི་དྲང་བའི་དོན་དང་། ངེས་པའི་དོན་གྱི་དབྱེ་བ་ཞིབ་མོ་ཕྱེས་པར་བྱས་ནས། གདུལ་བྱ་དྲང་བའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་དྲང་དོན་ལ་ཡིད་མི་རྟོན་པར་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ངེས་པའི་དོན་ལ་རྟོན་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་

ཞེ་ན། ཤེས་བྱ་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མ་ལུས་པ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བར་བྱ་བའི་ཡུལ་དང་དེ་འདུལ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལ་སོགས་པ་ཀུན་མཁྱེན་ནས། གདུལ་བྱའི་རིགས་ཁམས་དང་ནོ་རྒྱལ་སོགས་དབང་པོ་དང་མོས་པ་ཆེ་ཆུང་སོགས་བསམ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་འདིས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་རིམ་གྱིས་བགྲོད་པའི་ཕྱིར་ཐེག་པའི་རིམ་པ་ནི་ཉན་ཐོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་བླ་མེད་ཀྱི་བར་དུ་སྐས་ཀྱི་གདང་བུ་བཞིན་དུ་རིམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དྲང་ངེས་དེ་དག་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུས་འབྱེད་སྙམ་ན་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་དྲང་བའི་དོན་དང་། དེ་མ་ཡིན་པ་ངེས་པའི་དོན་དུ་བཟུང་བས་དེ་དག་ལའང་དགོངས་གཞི་ཕུང་པོ་སོགས་ཆོས་གང་ཞིག་ལ་དགོངས་ནས་སུ། གཞུག་པ་ལྡེམ་དགོངས། མཚན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས། གཉེན་པོ་ལྡེམ་དགོངས། བསྒྱུར་བ་ལྡེམ་དགོངས་ཏེ་ལྡེམ་དགོངས་བཞི་དང་། མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ། དུས་

གཞན་ལ་དགོངས་པ། གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་སྟེ་དགོངས་པ་བཞི་དང་བརྒྱད་ལྟ་བུ་ལ། དེ་དག་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་བཟུང་བ་ལ་ཚད་མ་ཡི་རིགས་པའི་གནོད་པ་ཡོད་པ་གང་དེ་གསུངས་པ་ལ་ཉན་ཐོས་ཐེག་ཆེན་ལ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གསུངས་པའང་ཡོད་པས་དེའི་ཕྱིར་བྱེ་སྨྲ། མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་པ་སྟེ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་དང་། མཐར་ཕྱིན་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པ་བླ་མེད་ཀྱི་བར་དུ་འོག་མས་མ་རྟོགས་པའི་ཆ་རྟུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་གོང་མས་གསལ་བར་བྱས་པ་རྟུལ་ཕྲན་སྟོང་ཉིད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཡི། ཉེས་པ་ཟད་པ་རྒྱལ་བའི་ལུང་བཞིན་གོང་ནས་གོང་དུ་རྟོགས་བྱའམ་སྤྱོད་བྱ་ཆེ་བར་རིགས་པས་ཆེས་གྲུབ་པར་མཐོང་ནས། དྲང་བའི་དོན་མ་ཡིན་པར། ངེས་པའི་དོན་འཛིན་པ་དཔེར་ན་ཆུ་ལས་འོམ་འབྱེད་ཤེས་པའི་ངང་པ་བཞིན་དུ་བློ་གྲོས་མཆོག་ཅན་གྱི་གང་ཟག་དེ་རྒྱལ་བའི་གསུང་གི་རྒྱ་མཚོར་རོལ་བར་ནུས་སོ་ཞེས་པའོ།།

འདིར་ལྡེམ་དགོངས་བཞི་ལས། གཞུག་པ་ལྡེམ་དགོངས་ནི། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགོངས་གཞི་ནི་སྣང་ཙམ་པའོ། །དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་གཟུགས་སོགས་ཡོད་པར་བཟུང་ན་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་ལ་དཔྱད་པའི་རིགས་པ་ལ་སོགས་པས་གནོད་པ་ཡོད་པའོ། །དགོས་པ་ནི། ཉན་ཐོས་པ་ཐེག་ཆེན་ལ་གཞུག་པའི་དོན་སོགས་མཐོང་ན་གང་ཟག་ལམ་གོང་མར་གཞུག་པའི་ཐབས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་ཐམས་ཅད་དོ།།

མཚན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་ནི། ཐེག་པ་འོག་མའི་སྐབས་སུ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་དང་མཐུན་པར་བཞག་པ་སྟེ། སེམས་ཙམ་དུ་བསྟན་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་དུ་བཞག་པ་དང་། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཆོས་རྣམས་སྣང་བ་དང་། དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་རྣམ་པར་གཞག་པ་དང་། ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པ་བདག་ལ་རག་ལས་

ཀྱང་སེམས་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་བདེན་པ་མིན་པ་དང༌། བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་མིན་ཡང༌། གདུལ་བྱ་དེ་དག་གིས་རེ་ཞིག་དེ་ལྟར་གོ་ནས་གྲུབ་མཐའ་འཛོག་གོ །དེའི་ཕྱིར་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ན་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བའང་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་སྟེ། ཀུན་བརྟགས་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་འཆད་ཀྱང་མཐར་རིགས་པས་གནོད་པ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ལྡེམ་དགོངས་ཡིན་མིན་ཤེས་དགོས་སོ།།

གཉེན་པོ་ལྡེམ་དགོངས་ནི། སངས་རྒྱས་དང་ཆོས་ལ་བརྙས་པ་གཉིས་དང༌། ལེ་ལོ་དང༌། ཅུང་ཟད་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པར་འཛིན་པ་དང༌། ང་རྒྱལ་དང༌། ཁམས་གསུམ་གྱི་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཆགས་པ་དང༌། འགྱོད་པས་དགེ་བ་ལ་མི་སྦྱོར་བ་དང༌། ཐེག་པ་ཆུང་ངུར་ལྡོག་པ་སྟེ་སྒྲིབ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོ་རིམ་པ་ལྟར། ང་དེའི་ཚེ་རྣམ་པར་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ་[1]ཞེས་དང༌། སངས་རྒྱས་གནྒཱའི་བྱེ་སྙེད་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་དང༌། དག་

(1) ཡ་ཆེན་སྐར་པར་མ། དེབ་གཟུགས། ༧༦-༣ ༼གྲུར་ཀོ།༽

པའི་ཞིང་དུ་སྨོན་ལམ་འདེབས་ན་དེར་སྐྱེའོ་ཞེས་དང་། ལ་ལར་སྦྱིན་སོགས་བསྔགས་པ་ལ་ལར་སྨད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སངས་རྒྱས་འགའ་ཞིག་གི་སྐུ་སོགས་ལ་བསྔགས་པ་ལྟ་བུ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཁ་ཅིག་གི་བསྔགས་པ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་ལ་གནོད་པ་བྱས་ན་མཐོ་རིས་སུ་འགྲོའོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཅིང་། ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཐེག་ཆེན་བསྟན་པའོ། །དེ་ལ་སྐབས་འདིར་སེམས་ཙམ་ལྟར་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི་ལྡེམ་དགོངས་སུ་འདོད་ལ། དབུ་མ་ལྟར་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའམ་དྲང་དོན་ཡིན་ལ། ཐེག་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་དང་ཉན་ཐོས་སངས་རྒྱས་སུ་ལུང་བསྟན་པ་ནི་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ཙམ་མིན་པར་ངེས་དོན་དུ་འདོད་དོ། དེའི་ཕྱིར་ལྡེམ་དགོངས་དང་དགོངས་པ་འདི་ལ་སྐབས་དོན་དང་སྦྱར་ནས་དགོངས་པ་དང་དགོངས་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་རིགས་པས་

གནོད་པ་ཡོད་མེད་ལས་ངེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ།།

བསྒྱུར་བ་ལྔེམ་དགོངས་ནི། །སྟིང་པོ་མེད་ལ་སྙིང་པོར་ཤེས། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལེགས་པར་གནས། །ཉོན་མོངས་པས་ནི་རབ་ཉོན་མོངས། །བྱང་ཆུབ་དམ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དགོངས་གཞི་ནི། སེམས་རྣམ་གཡེང་སྙིང་པོ་ཡིན་ལ་དེ་མེད་པ་ལ་སྙིང་པོར་ཤེས་པ། གཙང་རྟག་བདེ་བ་བདག་དང་གཙོ་བོ་སོགས་ལས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ནི་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་ལེགས་པར་གནས་པ་དང་། གཞན་དོན་དཀའ་སྤྱད་ཡུན་རིང་པོའི་ཉོན་མོངས་པས་རབ་ཏུ་ཉོན་མོངས་པར་བྱས་པ་དེས་བྱང་ཆུབ་དམ་པ་འཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགོས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་གསལ་བས་རྟོགས་སླའོ་སྙམ་ནས་ཆོས་ལ་བརྟུས་སེམས་སྤོང་བའོ།།

དགོངས་པ་བཞི་ལས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ནི། ང་ཉིད་དེའི་ཚེ་རྣམ་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་

བུའོ། །དགོངས་གཞི་ནི་ཆོས་སྐུ་མཉམ་པའོ། །དགོས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་བརྙས་པ་སྤོང་བའོ། །འདི་ཐ་སྙད་དུ་རྒྱུ་ཐ་དད་པའི་གང་ཟག་ལམ་རིམ་གྱིས་སྦྱངས་པས་སངས་རྒྱས་པས་ཐ་དད་ལ་བསམ་ནས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོངས་པ་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་རྒྱུད་གཅིག་པར་སྨྲ་བ་མི་ནུས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་གཞན་ལའང་ཅི་རིགས་སྦྱར་ལ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་མ་ཤེས་ན་དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་སུ་བཞག་པར་མི་ནུས་ཏེ། དགོངས་པ་མིན་པར་དོན་གཟུ་བོར་བསྟན་པའི་གསུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱང་མེད་པ་ན། དགོས་པའི་ཕྱིར་བསྟན་པའི་དགོངས་པ་ཅན་ཞེས་གསུངས་པའང་ཚིག་ཙམ་དུ་འགྱུར། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི་མཚན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་དང་འདྲའོ།།

དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྨོན་ལམ་འདེབས་པ་དེ་དེར་སྐྱེའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །དགོངས་གཞི་ནི་དུས་རིང་པོར་ན་འགྱུར་བའོ། །དགོས་པ་ནི་ལེ་ལོ་ལྡོག་པའོ། །གང་

ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ནི། སྦྱིན་པ་ལ་ལར་བསྔགས་ཤིང་འགའ་ཞིག་ཏུ་སྨད་པ་ལྟ་བུའོ། །དགོངས་གཞི་ནི་དགེ་བ་མི་བྱེད་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ལྟོས་ནས་སྦྱིན་པ་མཆོག་དམན་དུ་གྱུར་པའོ། །དགོས་པ་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་གཞུག་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སྦྱོར་བའོ། །དགོངས་པ་བཞི། གཉེན་པོ་ལྡེམ་དགོངས་ལ་འདུས་པར་བཤད་དོ། །དེ་སྐད་དུ་ཡང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་མདོ་སྡེའི་རྒྱན་ལས།

གཞུག་པ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །མཚན་ཉིད་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །གཉེན་པོ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་། །བསྒྱུར་བ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་སྟེ། །ཉན་ཐོས་དང་ནི་ངོ་བོ་ཉིད། །དེ་བཞིན་ཉེས་པ་འདུལ་བ་དང་། །བརྗོད་པ་ཟབ་པ་ཉིད་ལ་ནི། །ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་རྣམ་པ་བཞི། །མཉམ་པ་ཉིད་དང་དོན་གཞན་དང་། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་དུས་གཞན་དང་། །གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་ལ། །དགོངས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་བྱ། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་བརྙས་པ་དང་། །ལེ་ལོ་ཉུང་ཟད་ཚོག་པར་འཛིན། །ང་

རྒྱལ་འདོད་ཆགས་སྤྱོད་པ་དང་། །འགྱོད་དང་མ་ངེས་ལྡོག་པ་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། །དེ་ཡི་གཉེན་པོར་ཐེག་མཆོག་གསུངས། །དེས་དེའི་བར་དུ་གཅོད་པ་ཡི། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དབང་པོ་རྣོན་པོའི་ཆོས་ཡིན་པས་སམ་འདིས་ཚེ་གཅིག་གམ་སྐྱེ་བ་བདུན་དང་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ཆད་དུ་དམ་ཚིག་མ་ཉམས་ན་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཟབ་མོ་རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་སྟེ། དེ་ཡང་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་བཞི་འམ་བླ་མེད་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བས་དྲུག་ཏུ་གནས་པ་དེ་དག་ལའང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཡིན་མིན་གཉིས་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དྲུག་དང་། ཚིག་དོན་སོགས་ཚུལ་བཞིས་སྐལ་མེད་རྣམས་ལ་མི་སྣང་བར་རྒྱས་བཏབ་པ་རྣམས་ནི། རྡོ་རྗེའི་ཐེག་པ་མན་ངག་གི་ལམ་ཡིན་པས། བླ་མ་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་དང་འགྲོགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྲེལ་པའི་སྐྱོན་གྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་རིགས་པ་བཞི་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་མཐར་སྣང་སྲིད་ཀྱི་ཆོས་ཀུན་སྣང་བ་ལྷ་དང་། ཡུལ་

ཅན་ཡེ་ཤེས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་ནས་དག་པ་དང་། འཁོར་འདས་མཉམ་ཉིད་ཆེན་པོ་དབུ་མའི་གཏན་ཚིགས་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པར་རྟོགས་པ་ན་མཐར་ཕྱིན་པ་སྟེ་དེ་ཡང་ཡང་དག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་ནི་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་རྙེད་པའི་དཔྱད་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་ལུས་ལ་མཚོན་ན། དེ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་ཚིག་ཙམ་གྱི་དོན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་མཐུན་ཞིང་། ལྷ་སྐུ་སྒྱུ་མ་སོགས་བསྐྱེད་པ་དང་། རླུང་སེམས་ཀྱི་ལྷ་སྐུ་ལྟ་བུ་སོགས་རྫོགས་པ་དང་། ལྷུན་གྲུབ་ཀྱི་རིག་གདངས་ལྟ་བུ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་མཐུན་པའི་ཚུལ་དུ་གོ་རིམ་བཞིན་ཚིག་དོན་དང་། སྤྱི་དོན་དང་། སྦས་དོན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་དོན་གྱི་གནད་ལ་འཇུག་པ་དང་། དོན་དམ་འོད་གསལ་ལ་མཚོན་ན། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་འོད་གསལ་བའོ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་འོད་གསལ་ཙམ་ཕར་ཕྱིན་ལས་ཀྱང་བསྟན་པས་ཕར་ཕྱིན་དང་མཐུན་པའི་ཚིག་དོན་བསྐྱེད་རིམ་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་

བསྐྱེད་པ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱི་དོན། རྫོགས་རིམ་གྱི་སྟོང་བཞིས་དྲངས་པའི་འོད་གསལ་ལྷ་བུ་རྫོགས་པ་དང་མཐུན་པའི་སྦས་དོན། རིམ་པ་གཉིས་པའི་གཉིས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡེ་ནས་སྟོང་པའི་གདོད་མའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པ་དབང་བཞི་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀ་དག་གི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་མཐུན་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དོན་གྱི་གནད་ལ་འདུག་པ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་ཟུང་འཇུག་ཀྱང་སོ་སོའི་སྐབས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་གནད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། གཞན་དུ་ཚིག་ཙམ་གྱི་དོན་དང་། མདོ་ལྟར་ཐུན་མོང་གི་སྤྱི་དོན་དང་། རྫོགས་རིམ་སྦས་དོན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུའི་དོན་གྱིས་ཚུལ་བཞིར་བཤད་པ་ནི་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་མདོ་དང་རྒྱུད་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམས་ལས་བསྟན་པའི་གནད་ལ་འགལ་མེད་དུ་འདུག་པ་ཡིས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དོན་རྣམས་ལ་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པར་ངེས་པའི་གདེང་སུས་ཀྱང་འཕྲོག་རྒྱུ་མེད་པ་ཐོབ་པའི་བློ་ལྡན་མཆོག་དེ་འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་སྲས་མཆན་དང་ལྡན་པ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་གདུང་འཚོབ་པའི་

སྲས་ཡིན་ལ། ཐེག་པ་གསུམ་གང་ནས་བསྟན་ཀྱང་འཛོད་མེད་ཀྱི་ཆོས་གཏེར་ཆེན་པོ་འཆང་བ་ཡི། ཐུབ་པའི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྒྱལ་མཚན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་རྣམ་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་ཡེ་ཤེས་ལ་རྟོན་པ་ནི།

ངེས་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན།།
སྒྲ་རྟོག་རྗེས་འབྲངས་གཟུང་འཛིན་སེམས།།
རྣམ་པར་ཤེས་ལ་མི་རྟོན་པར།།
གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་རྟོན།།
དམིགས་པ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་ནི།།
གཟུང་དང་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་སེམས།།
དེ་དེས་གང་དམིགས་དེ་ལྟར་རྫུན།།
ཆོས་ཉིད་དོན་ལ་དངོས་མི་རེག།
དངོས་པོར་དམིགས་དང་དངོས་མེད་དམིགས།།

གཉིས་སུ་དམིགས་དང་གཉིས་མིན་དམིགས།།
ཇི་ལྟར་དམིགས་ཀྱང་དམིགས་པ་སྟེ།།
དམིགས་པས་གང་བཟུང་བདུད་ཀྱི་ནི།།
སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ཞེས་མདོ་ལས་གསུངས།།
དགག་དང་སྒྲུབ་པ་གང་གིས་ཀྱང་།།
དམིགས་པ་འཇིག་པར་མི་ནུས་ལ།།
བསལ་བཞག་མེད་པར་མཐོང་ན་གྲོལ།།
གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཀུན་བྲལ་ཀྱང་།།
རང་བྱུང་ཡེ་ཤེས་རང་འོད་གསལ།།
མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་ཀུན་ཁེགས་པ།།
འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ཏུ་གསུངས།།
ཉི་མའི་གཟུགས་ལ་དམུས་ལོང་བཞིན།།
བྱིས་པས་དེ་སྔོན་མཐོང་མ་མྱོང་།།
ཇི་ལྟར་བསམས་ཀྱང་མི་ཤེས་པས།།

བྱིས་པ་རྣམས་ནི་སྐྲག་པ་སྐྱེ།།
འོན་ཀྱང་ཡང་དག་ལུང་དང་ནི།།
མཐའ་ཀུན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་།།
བླ་མའི་མན་ངག་སྟོབས་ལས་ནི།།
མིག་ཐོབ་བཞིན་དུ་རང་ལ་སྣང་།།
དེ་ཚེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི།།
ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རོ་མྱོང་བའི།།
དད་པའི་དགའ་བ་རྒྱས་པའི་མིག །
བདེ་གཤེགས་ཡེ་ཤེས་སྐུར་གཏོད་བྱེད།།
འདིར་ནི་ཆོས་རྣམས་མ་ལུས་པ།།
མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མཐར་ཕྱིན་ནས།།
བརྗོད་མེད་ངེས་པའི་གདེང་ཐོབ་ཀྱང་།།
འཛད་མེད་ཆོས་མཛོད་བརྗོད་ལ་མཁས།།
བདེན་གཉིས་ཚུལ་ལ་མཁས་གྱུར་པས།།

བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་དོན་མཐོང་ཚེ།།
སྙིང་པོའི་ཕྱིར་དུ་སྦྲུན་སེལ་ལྟར།།
ཐབས་ཀུན་དེ་ལ་གཞོལ་བར་ཤེས།།
དེ་ཕྱིར་བདེ་གཤེགས་ཐབས་མཁྱེན་ཅིང་།།
ཐབས་ཀུན་ཡང་དག་ལམ་མོ་ཞེས།།
སྟོན་དང་དེ་ཡི་བསྟན་པ་ལ།།
ཡིད་ཆེས་ལྡོག་པ་མེད་པར་སྐྱེ།།
མི་གནས་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ཐོབ་པས།།
སྲིད་དང་ཞི་མཐའ་དང་གིས་གྲོལ།།
རྩོལ་མེད་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱུན།།
ཕྱོགས་དང་དུས་ཀྱི་སྣུ་མཐར་ཁྱབ།།

ཅེས་པས་བསྟན་ཏེ། དེ་ལྟར་དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེད་ནས་ངེས་དོན་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་དེ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ན་ཡང་སྒྲ་དང་རྟོག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་

གཟུང་བ་ཡུལ་དང་འཛིན་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་མི་རྟོན་པར་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ལ་རྟོན་པར་བྱའོ། །རྒྱུ་མཚན་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྟོང་མི་སྟོང་གཉིས་ཡིན་གཉིས་མིན་སོགས་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་བདག་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། ཕྱི་རོལ་ཏུ་གཟུང་བ་དང་ནང་དུ་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་སེམས་འཁྲུལ་པ་ཡིན་པས་དེ་དང་དེས་སྟོང་མི་སྟོང་སོགས་གང་དམིགས་པ་དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དམིགས་པ་དེ་ལྟར་རྫུན་ཏེ་དཔྱད་མི་བཟོད་པས་སོ། །དེས་ཆོས་ཉིད་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་དོན་ལ་དངོས་སུ་སྦྱོར་མི་ནུས་པས་མི་རིགས་སྟེ། འདི་ལྟར་བློའམ་རྟོག་པའི་དྲ་བར་འདི་དག་ཉེ་བར་མ་ཞི་བ་དེ་སྲིད་དུ་ནི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་གནས་ལུགས་ལ་རེག་པ་མི་སྲིད་ལ། སྟོང་མི་སྟོང་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དེ་ནི་བློའམ་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱུ་མཚན་དངོས་པོར་དམིགས་པ་དང་དེ་བཀག་པའི་དངོས་མེད་དུ་དམིགས་པ་དང་། དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་སུ་དམིགས་པ་དང་

གཉིས་ཀ་མི་དམིགས་པ་སོགས་ཇི་ལྟར་དམིགས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་གཡོ་བ་ཡོད་པས་དམིགས་པ་སྟེ། དམིགས་པས་དངོས་མེད་དང་དངོས་པོ་སོགས་གང་ཞིག་བཟུང་ཡང་བདུད་ཀྱི་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མདོ་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ཏེ།

འཇམ་དཔལ་རྣམ་པར་རོལ་པ་ལས།

ཅི་ཙམ་དུ་དམིགས་པ་དང་། ཅི་ཙམ་དུ་འདུ་བྱེད་པ་དེ་ཙམ་དུ་བདུད་ཀྱི་ལས་སོ། །ཞེས་དང་། གཞན་ཡང་ལང་ཀར་གཤེགས་པ་དང་རྒྱལ་བའི་ཡུམ་ལ་སོགས་པ་ལས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ། །དངོས་པོ་དགག་པ་དང་དངོས་མེད་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་སོགས་དགག་རྟོག་སྒྲུབ་རྟོག་གང་གིས་ཀྱང་དམིགས་པའི་འཛིན་སྟངས་རྣམ་པར་འཇིག་པར་མི་ནུས་ལ། ཆོས་ཉིད་དེ་ལ་ཆོས་གང་ཡང་བསལ་བ་དང་ཆོས་གང་ཡང་སྒྲུབ་པའམ་བཞག་ཏུ་མེད་པར་གཟུང་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་ཐུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་མཐོང་ན་དམིགས་པའམ་སྤྲོས་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་བསལ་བྱ་གང་ཡང་

མེད། །བཞག་པར་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད། །ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ན་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །གནས་སྐབས་དེར་དམིགས་བྱ་གཟུང་བ་དང་དམིགས་བྱེད་འཛིན་པ་ཀུན་དང་བྲལ་བས་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། བེམ་སྟོང་མ་ཡིན་པར་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་རང་ལ་ཤར་བས་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འོད་གསལ་བ་ལ། ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་ཀུན་རང་བཞིན་གྱིས་ཁེགས་པ་འདི་ནི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་ཏུ་རྒྱལ་བས་གསུངས་ཏེ། ཤེར་ཕྱིན་སྡུད་པ་ལས།

འཇིག་རྟེན་དག་ན་ཚོས་མིང་ཇི་སྙེད་ཡོངས་བརྗོད་པ།།
ཀུན་ལ་སྐྱེ་བ་དང་ནི་ཡང་དག་འདས་སྤྱངས་པ།།
ཡེ་ཤེས་འཆི་མེད་དམ་པ་དེ་ལས་གཞན་མེད་ཐོབ།།
དེ་ཕྱིར་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཅེས་བྱ། །ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའོ། །དཔེར་ན་ཉི་མའི་གཟུགས་ལ་དམུས་ལོང་གིས་མཐོང་བ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཚུར་མཐོང་གི་བྱིས་པས་དེ་སྟོན་ཆོས་ཉིད་

དེ་མཐོང་མ་མྱོང་བས། དོན་སྤྱི་ཙམ་གྱིས་སྟོང་པ་སོགས་ཇི་ལྟར་བསམས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་བློས་མི་ཤེས་པས་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱིས་པ་རྣམས་ནི་སྤྲོས་པ་ཀུན་བྲལ་གྱི་གནས་ལུགས་དེ་ལ་འཇུག་མི་ནུས་པར་སྐྲག་པ་སྐྱེའོ། །དེ་ལྟ་མོད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་རྒྱལ་བས་གསུངས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་ཡང་དག་པའི་ལུང་དང་ནི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཁས་ལེན་ཀུན་དང་བྲལ་བ་མཐའ་ཀུན་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་། མན་ངག་བརྒྱུད་པ་དང་ལྡན་ཞིང་ཡེ་ཤེས་བརྙེས་པའི་བླ་མའི་མན་ངག་དང་དེ་ལ་བཙོས་མིན་གྱི་མོས་གུས་སྐྱེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོབས་ལས་ནི། དམུས་ལོང་གིས་མིག་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་དེ་སོ་སྐྱེའི་སྐབས་སུ་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་བཟོད་པའམ་དཔེའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་དང་། བདེན་པ་མཐོང་བའི་སྐབས་སུ་བཟོད་པའམ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཚུལ་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རང་ལ་སྣང་བས་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་པས་ངེས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེ་ལ། གནས་སྐབས་

དེ་ཡི་ཚེ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩིའི་རོ་མྱོང་བའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་སྙིང་ལ་ཆོས་ཉིད་མཐོང་བའི་དགའ་བ་རྒྱས་པའི་མིག་ཆུ་བུར་གྱི་མིག་མ་ཡིན་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱན་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དེས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་སྟེ་ཆོས་སྐུ་ལ་གཏོད་ཅིང་ལྟ་བར་བྱེད་དོ། །སྐབས་འདིར་ནི་འཁོར་འདས་ཀྱི་ཆོས་བདེ་སྡུག་བཟང་ངན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་མ་ལུས་སོ་སོར་དབྱེར་མེད་པའི་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པས་མིང་ཚིག་ལ་སོགས་པས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་ངེས་པར་ཤེས་པའི་གདེང་ཆེན་པོ་ལྟ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མི་བརྗེ་བ་ཐོབ་ཀྱང་། གང་ལས་བརྒྱམས་ཏེ་བསྟན་ཀྱང་འཛད་པ་མེད་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་མཛོད་མ་ལུས་པ་བརྗོད་པ་ལ་མཁས་པར་འགྱུར་རོ། །བདེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་མཁས་པར་བྱས་པས་མཐར་ཐུག་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་པར་ཟུང་དུ་འཇུག་པའི་དོན་མཐོང་བའི་ཚེ། འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པའི་སྙིང་པོ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་

དུ་ཕྱི་ཤུལ་གྱི་སྨན་པ་བྲ་མོ་ནས་རིམ་གྱིས་སེལ་བ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཐབས་ཀུན་མཐར་ཐུག་བདེན་གཉིས་ཟུང་འདུག་དེ་ལ་གཞོལ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་ཏེ། དེ་དག་གིས་རྟོགས་བྱ་ཆོས་དབྱིངས་གཅིག་ཡིན་ལ་དེ་རྟོགས་པའང་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་ལས་མེད་པས་སོ།།

དེ་ལྟར་ཡང་འོད་སྲུང་གིས་ཞུས་པ་ལས།

འོད་སྲུང་ཐེག་པ་ནི་གཅིག་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་ན་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཅིག་ཡིན་གྱི་གཉིས་དང་གསུམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཡང་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་སློབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས།

གང་ཕྱིར་འདི་ན་དེ་ཉིད་ཤེས་ལས་དྲི་མ་མཐའ་དག་སེལ་བ་ནི། །ལྡུར་བྱེད་གཞན་མེད་ཆོས་རྣམས་དེ་ཉིད་རྣམ་འགྱུར་དབྱེ་ལའང་བཏེན་མིན་ཞིང་། །དེ་ཉིད་ཡུལ་ཅན་བློ་གྲོས་འདི་ཡང་ཐ་དད་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲོ་ལ་ཐེག་

པ་མི་མཉམ་དབྱེར་མེད་བསྟན། །ཅེས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་བསྟོད་པར་མཛད་པ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་བདེ་བར་གཤེགས་པ་གང་གི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་ཁམས་དབང་བསམ་པ་དང་མཐུན་པར་རིམ་གྱིས་འདུལ་བའི་ཐབས་མཁྱེན་ཞིང་། དེས་བསྟན་པའི་ཐབས་ཀུན་ནི་མཐར་ཐུག་རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ན་ལ་གཞོལ་ཞིང་འབབ་པས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི་ལམ་མོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དང་དེ་ཡི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་བདུད་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱས་མི་འཕྲོག་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་ཕྱིར་ལྡོག་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེ་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་སྲིད་ཞིར་མི་གནས་པའི་རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་སམ་ལྷན་སྐྱེས་ཡེ་ཤེས་སམ་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཆོག་དེ་ཐོབ་པས། སྲིད་པ་དང་ཞི་བའི་མཐའ་གཉིན་པོ་བརྟེན་ནས་ཆེད་དུ་དགག་མི་དགོས་པར་སྦྲུལ་གྱི་མདུད་པ་བཞིན་ངང་གིས་གྲོལ་ལ། དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་

འབད་རྩོལ་མེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་རྒྱུན་ཕྱོགས་རི་སྙེད་དང་དུས་རི་སྙེད་ཀྱི་མུ་མཐར་ཁྱབ་པར་རང་ཤུགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་པ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མི་ཟད་པའི་མཛོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཟབ་མོ་རང་རྒྱུད་ལ་འགྱུར་ཞིང་། མཐའ་ཡས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་ཡུལ་དུ་བྱུང་བ་སྣང་བའི་སྒོ་དམ་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོ་སྡེ་རྣམ་པ་མང་པོར་ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པས་འདི་དང་མ་བྲལ་བར་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ངེས་པ་རྣམ་དག་གོང་ནས་གོང་དུ་སྤེལ་བར་བྱ་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་འབྲས་བུ་སྦྱོབས་པའི་གཏེར་བརྒྱད་བཤད་པ་ནི།

དེ་ལྟར་བདེན་གཉིས་ཆོས་ཀྱི་ཚུལ།།
གཏན་འབེབས་རིགས་པ་བཞིས་བསམ་པའི།།
བྱེད་ལས་རྟེན་པ་རྣམ་བཞི་དང་།།
ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚོག་དྲི་མེད་ལས།།

འབྲས་བུ་ཟབ་མོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི།།
སྣང་བ་རྣམ་པར་རྒྱས་པ་ན།།
རིག་པའི་དབྱིངས་སུ་རྒྱས་བཏབ་པའི།།
སྤོབས་པའི་གཏེར་ཆེན་བརྒྱད་གྲོལ་ཏེ།།
སྤོན་ཚད་ཐོས་དང་བསམ་པའི་གཞུང་།།
བརྗེད་པ་མེད་པ་དྲན་པའི་གཏེར།།
དེ་དེའི་ཟབ་དང་རྒྱ་ཆེའི་དོན།།
རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་བློ་གྲོས་གཏེར།།
མདོ་དང་རྒྱུད་སྡེའི་དོན་མཐའ་དག །
ཁོང་དུ་ཆུད་པ་རྟོགས་པའི་གཏེར།།
ཐོས་པའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ།།
ནམ་ཡང་མི་བརྗེད་གཟུངས་ཀྱི་གཏེར།།
ལེགས་པར་བཤད་པས་འགྲོ་བ་ཀུན།།
ཚིམ་པར་བྱེད་པ་སྤོབས་པའི་གཏེར།།

དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རིན་ཆེན་མཛོད།།

ཡོངས་སུ་སྲུང་བ་ཆོས་ཀྱི་གཏེར།།

དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་རིགས་རྒྱུན་ནི།།

མི་གཙོད་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཏེར།།

སྐྱེ་མེད་མཉམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ།།

བཟོད་པ་ཐོབ་པ་སྒྲུབ་པའི་གཏེར།།

དེ་ལྟར་མི་འབྲལ་མི་ཟད་པའི།།

གཏེར་ཆེན་བརྒྱད་ལ་དབང་འགྱུར་གང་།།

སྲས་བཅས་རྒྱལ་བས་བསྔགས་བཞིན་དུ།།

འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོར་འགྱུར།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་མ་ནོར་བར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་བཞིས་ལེགས་པར་བསམ་པའི་བྱེད་ལས་རྟོན་པ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་རྒྱ་མཚོ་དྲི་མ་མེད་པ་དེ་ལས་ནི། འབྲས་བུ་ཟབ་མོ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་

ཀྱི་ཉི་མའི་སྣང་བ་རྣམ་པར་རྒྱས་པ་ན། གདོད་མའི་གཞི་དབྱིངས་ཀྱི་རིག་པའི་དབྱིངས་སུ་ཐལ་བས་མི་རྟོགས་པར་རྒྱས་བཏབ་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་སྤོབས་པའི་གཏེར་ཆེན་པོ་བརྒྱད་རང་གྲོལ་བར་འགྱུར་ཏེ། མདོ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས།

བརྗེད་པ་མེད་པ་དྲན་པའི་གཏེར། བློས་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་བློ་གྲོས་ཀྱི་གཏེར་དང་། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན་དུ། སྔོན་ཆད་ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་བརྗེད་པ་མེད་པར་ཡིད་ལ་འཛིན་པ་ནི་དྲན་པའི་གཏེར་ཏེ་དང་པོའོ། །ཐོས་པ་དང་བསམ་པའི་ཡུལ་དེ་དང་དེའི་རྟོགས་དཀའ་བ་ཟབ་པ་དང་ས་ལམ་སོགས་རྒྱ་ཆེ་བའི་དོན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སོ་སོར་རབ་ཏུ་འབྱེད་པ་ནི་བློ་གྲོས་ཀྱི་གཏེར་ཏེ་གཉིས་པའོ། །མདོ་དང་རྒྱུད་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་བྱའི་དོན་མཐའ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ནི་རྟོགས་པའི་གཏེར་ཏེ་གསུམ་པའོ། །སྒྲའི་གཟུངས། ཚིག་གི་གཟུངས། དོན་གྱི་གཟུངས། སྔགས་བྱིན་གྱིས་རློབ་པར་ནུས་པའི་གཟུངས་ཏེ། གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་བཞི་ཐོབ་

པས་ཐོས་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ནམ་ཡང་མི་བརྗེད་པ་ནི་གཟུངས་ཀྱི་གཏེར་ཏེ་བཞི་པའོ། །དོན་དང་མཐུན་པའི་ལེགས་པར་བཤད་པས་འགྲོ་བ་ཀུན་ཡིད་རབ་ཏུ་ཚིམ་པར་བྱེད་པ་ནི་སྤོབས་པའི་གཏེར་ཏེ་ལྔ་པའོ། །བདེ་བར་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེའི་མཛོད་སྐལ་ལྡན་ལ་རྗེས་སུ་འདོམས་པ་དང་ཕས་རྒོལ་རིགས་པས་ཚར་གཅོད་པའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་སྐྱོང་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་གཏེར་ཏེ་དྲུག་པའོ།།

རང་ཉིད་འཚང་རྒྱ་བ་དང་། ངེས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལས་དགེ་འདུན་འབྱུང་བར་ངེས་པས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་གདུང་འཚོབ་པས་རིགས་རྒྱུན་མི་གཅོད་པ་ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་གཏེར་ཏེ་བདུན་པའོ། །ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཆོས་དེ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་མཉམ་པའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་གཏེར་ཏེ་བརྒྱད་པའོ། །འདིར་དྲན་པ་བློ་གྲོས་རྟོགས་པའི་གཟུངས་བཞི་ནི་སྤོབས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཀྱི་གཏེར་

ལ་སོགས་པ་ནི་སྐྱོབས་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ། དེ་བརྒྱད་ཀའི་སྤྱི་མིང་དུ་སྐྱོབས་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དྲན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལས་ནི་གང་ལའང་མི་འཇིགས་པའི་སྐྱོབས་པ་སྐྱེ་ལ། སྐྱོབས་པས་ཆོས་སྲུང་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བས་དེ་དག་གི་གཙོ་བོ་སྐྱོབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོབས་པའི་གཏེར་བརྒྱད་ཅེས་བྱའོ།།

དེ་ལྟར་ཐོབ་ནས་ནམ་ཡང་མི་འབྲལ་ཞིང་རེ་རེར་ཡང་ཕ་མཐའ་ཚད་མེད་པའི་མི་ཟད་པའི་གཏེར་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ལ་དབང་འབྱོར་བའི་གང་ཟག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། སྲས་དང་བཅས་པའི་རྒྱལ་བས་དེ་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་རྒྱལ་བའི་སྲས་དང་། རིག་པ་འཛིན་པ་མཆོག་གོ་ཞེས་ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་དབུས་ན་མངོན་པར་བསྔགས་བཞིན་དུ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་མྱུར་དུ་ས་བླ་ས་སྟེང་ས་འོག་གི་འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་མགོན་པོ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་སུ་འགྱུར་རོ།།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་གཞལ་བའི་འབྲས་བུ་ནི།

ཚད་མར་གྱུར་པ་རྒྱལ་བའི་གསུང་།།

ཚད་མ་དག་གིས་གྲུབ་པས་ན།།
ཚད་མའི་ལམ་ནས་ངེས་བསྐྱེད་པས།།
ཚད་མའི་གསུང་གི་བདེན་འབྲས་མཐོང་།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕན་པར་བཞེད་པ་བདུད་བཞི་ལ་སོགས་པའི་གཡུལ་ངོ་ལས་རབ་ཏུ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་ནི། རིགས་པའི་ལམ་དང་མི་འགལ་བའི་ཐ་སྙད་དང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་པོ་དག་གིས་ཕྱི་རོལ་གྲངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སོགས་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པས་ན། རིགས་པའི་ཁྱུ་མཆོག་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་། རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས་བརྙེས་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་དང་། འོད་བྱེད་ཀྱི་ས་བརྙེས་པ་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་སོགས་པའི་བདེན་གཉིས་དཔྱོད་པའི་ཚད་མའི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་སྟོན་པ་དང་དེས་བསྟན་པའི་ལམ་

དེ་ལ་མཆོག་ཏུ་དད་པའི་ངེས་ཤེས་བསྐྱེད་པས། ཚད་མའི་གསུང་ལྷ་དང་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མཁས་པར་གྲགས་པ་རྣམས་དང་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཇི་བཞིན་དཔག་པར་དཀའ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་རྩི་དག་གི་བདེན་པའི་འབྲས་བུ་བླ་ན་མེད་པ་དེ་མཐོང་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ཐ་མར་དགེ་བ་མཇུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། ཚུལ་ཇི་ལྟར་བརྩམས་པ། དེའི་དགེ་བ་བསྔོ་བའོ། །དང་པོ་ནི།

གཟིགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་དག་ཅིང་།།
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཐར་སོན་པ།།
བདེ་བར་གཤེགས་པས་ལམ་བསྟན་ནས།།
བདག་གིས་གང་བརྟེན་བདུད་རྩིའི་རོ།།
འདི་དག་རིགས་པ་བཞི་དང་ནི།།
རྟེན་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྦྱོངས་ཤིག་ཅེས།།
བདུད་རྩིའི་བགོ་བཤའ་འདིར་མཛད་ཀྱང་།།

སྙིགས་མའི་དབང་གིས་དེང་སང་ན།།
དེ་ལས་བཟློག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི།།
བསྟན་པའི་རོ་མཆོག་སྤྱོད་དཀའ་བར།།
མཐོང་ནས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་།།
བསྟན་ལ་མཆོག་ཏུ་གུས་པའི་བློས།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཁྱེན་པས་གཟིགས་པ་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་ཅིང་། གཞན་སྡུག་བསྔལ་མ་ལུས་ལས་སྐྱོབ་པར་བཞེད་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་མཐར་སོན་པ། ཤཱཀྱའི་སྐྱེས་མཆོག་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ལམ་བསྟན་ནས་བདག་གིས་གང་བསྟེས་པའི་བདུད་རྩིའི་རོ་ཤིན་ཏུ་བདའ་བ་འདི་དག་རིགས་པ་བཞི་དང་། རྟོན་པ་བཞིའི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་པར་གྱིས་ཤིག་ཅེས་མདོ་རྒྱུད་རྣམས་ལས་ཡང་དང་ཡང་དུ་གསུངས་ནས། ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བསྟེས་

པའི་བདུད་རྩི་སྐྱེ་བ་དང་འཆི་བ་དང་ན་བ་འཇོམས་པ་དེའི་བགོ་བཤའ་འཇིག་རྟེན་འདིར་མཛད་ནས་སྐལ་བཟང་གི་སྐྱེ་བོ་མང་དག་ཅིག་གིས་ཀྱང་། རོ་དེ་མྱངས་ནས་འཆི་བ་མེད་པའི་གནས་སུ་གཤེགས་པར་གྱུར་མོད་ཀྱང་། སྙིགས་མ་ལྔ་དང་ཁྱད་པར་ཉོན་མོངས་དང་ལྟ་བའི་སྙིགས་མའི་དབང་གིས་རྩོད་པའི་དུས་དེང་སང་ན། དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་རིགས་པ་བཞིའི་ལམ་ནས་ངེས་ཤེས་མི་སྐྱེད་པ་དང་། རྟོན་བཞི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཚུལ་གྱིས་ནི་ཐུབ་པའི་བསྟན་པའི་རོ་མཆོག་གྱ་ནོམ་པ་སྦྱོང་བ་དཀའ་བར་གཟུ་བོའི་བློས་མཐོང་ནས་གཞན་ལ་ཕན་བཞེད་ཀྱི་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་འབྱུང་བར་དཀོན་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞེས་ནས་དད་པས་མཆོག་ཏུ་གུས་པའི་བློས་བསྟན་བཅོས་འདི་ལེགས་པར་བརྩམས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི།

འདི་ལྟར་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི།།

ཤེས་རབ་དྲི་མེད་སྐྱེད་པའི་ཚུལ།།
ཅུང་ཟད་བརྗོད་པའི་དགེ་བ་ཡིས།།
འགྲོ་ཀུན་འཇམ་དཔལ་ཉིད་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་གསུངས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཉིང་དགོས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ལས་འདི་ལྟར་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་འཁྲུལ་བའི་དྲི་མའི་སྐྱོན་མེད་པ་སྐལ་བཟང་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལམ་ཐབས་ཅུང་ཟད་དེ་གཞུང་ཉུང་ཡང་བརྗོད་བྱ་མདོ་སྔགས་ཀྱི་དོན་ཕལ་མོ་ཆེ་འདུས་པས་རྒྱ་ཆེ་བ་འདི་བརྗོད་ཅིང་བརྩམས་པའི་དགེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་དེ་ཡིས་ནི། ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་འདི་ཀུན་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་དབྱེར་མེད་པའི་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་ཉིད་དུས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་མྱུར་དུ་འགྲུབ་པར་གྱུར་ཅིག

གསུམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་མཇུག་གི་དོན་ནི།

འཇམ་དཔལ་སྨྲ་བའི་ཉི་མར་མངོན་ཕྱོགས་པའི།།

སྙིང་གི་ཚུ་སྐྱེས་དད་པས་བཞད་པ་ན།།
ལེགས་བཤད་སྦྲང་རྩིའི་རྩལ་དམར་འཕྱུར་བ་འདིས།།
སྐལ་བཟང་བུང་བའི་དགའ་སྟོན་འཕེལ་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་པ་འདི་ནི་སྔ་ནས་བྲི་འདུན་ཡོད་པ་བཞིན། ཉེ་ཆར་མཁས་པ་ལྷག་བསམ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བསྐུལ་ནས་ས་སྐྱོང་གི་ལོ་ཧོར་ཟླ་གསུམ་པའི་ཉེར་དགུའི་ཉིན་གཅིག་ལ་འཇམ་དཔལ་དགྱེས་པས་བྲིས་པ་མདྣ་ལམ། ཤློ་ཀ་བརྒྱད་དང་བཞི་ཡོད་དོ།། དགེའོ།།

ཞེས་གསུངས་ཏེ། འཇམ་དཔལ་སྨྲ་བ་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཉི་མ་དེ་རྩེ་གཅིག་ཡིད་ལ་བགྱིས་ཏེ་མངོན་པར་ཞལ་ཕྱོགས་པའི་སྙིང་གི་ཚུ་སྐྱེས་དད་པ་གསུམ་གྱིས་བྲངས་པའི་བྱིན་རླབས་ཉི་ཟེར་རྣོན་པོའི་ཚོགས་ཀྱིས་དགྱེས་པས་ཅི་ཡང་བཞད་པ་ན། བློ་གྲོས་ཀྱི་འདབ་མ་བརྒྱ་ཕྲག་ལས་ཐོན་པའི་ལེགས་བཤད་སྦྲང་རྩིའི་རྩལ་དམར་པོ་ཉིལ་གྱིས་འཕྱུར་བ་འདིས་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་རོ་མཆོག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྤྱོང་བར་འདོད་པའི་སྐལ་བཟང་སྟོད

ཟུང་བྱུང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པའི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་ཇི་བཞིན་རྟོགས་པའི་དཀའ་སྟོན་སྤྲོད་པའི་མཐར་ཐུག་མི་འཛད་པར་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའོ། །མཛད་བྱང་གི་དོན་ནི་འདི་སྤྱ་ནས་གཞན་ལ་སྨན་པའི་དོན་དུ་བྲི་བཞེད་ཡོད་ཀྱང་འགྱངས་པ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ཀྱང་གུས་པས་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་ངོར་མཛད་པ་སྟེ། ཉིན་གཅིག་གི་ཤུགས་ལས་ནི་བློ་གྲོས་ཀྱི་རྩལ་ཡང་ཐོན་པ་ཡིན་ནོ།།

ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་མ་ལུས་མཐོང་བའི་ལེགས་བཤད་ཉི་མ་དམ་པ་འདི།།
དེང་དུས་ཁར་བས་གྲོགས་དགའ་ཚུར་འབྲོན་རིགས་པའི་སྤྲུན་བཟང་འདི་རྣམས་ཀྱིས།།
ལྟ་བར་མཛོད་དང་ཁྲིད་རྣམས་ལ་ནི་ཞི་བའི་གོ་འཕང་བླ་མེད་པ།།
དེ་དང་དེ་ཡི་འབྲོར་བ་དང་བཅས་རིང་པོར་མི་ཐོགས་མཇལ་བར་འགྱུར།།

དེང་སང་སྙིགས་མའི་དབང་གིས་མཁས་པ་དང་།།
མཁས་ཀྱང་གཟུ་བོའི་ལམ་ན་གནས་པ་འདི།།

ཆེས་ཆེར་དཀོན་ཀྱང་སྲུན་ནང་སྣང་བ་ནི།།
འཛམ་དབྱངས་བླ་མ་གང་གི་གསུང་རབ་ཡིན།།
གང་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་པའི་གནད་ཕྲ་མོས།།
དོན་ཟབ་བདེ་བླག་རྟོགས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་འཕྲུལ།།
བློ་ལྡན་གཞན་ལ་མཐོང་ངམ་མ་མཐོང་ཅི།།
མཁས་པའི་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་ཀྱིས་ངེས་པར་མཛོད།།

དེས་ན་ཉི་ཟེར་རྣོན་པོས་བྱེ་བ་ཡི།།
པདྨ་གཞོན་ནུའི་ཚལ་ན་བྱུང་བ་བཞིན།།
གཞན་ལ་དགའ་བ་མེད་པའང་མ་ཡིན་མོད།།
ཚུལ་འདི་ལ་ནི་བདག་བློ་རབ་ཏུ་ཞུགས།།

ནོངས་པར་གྱུར་ན་རྨོངས་པའི་དབང་གིས་ཏེ།།
རྙེད་དང་གྲགས་པ་འདོད་པའང་མ་ཡིན་ཡང་།།

མཁས་རྣམས་ཐུགས་ལ་འཁྲིད་པར་མ་གྱུར་ན།།
དུས་ཀྱི་དབང་ཡིན་བདག་ལ་ཉེས་པ་མེད།།
བསམ་པ་དཀར་ཕྱིར་དམ་པའི་ཆོས་བརྗོད་ཕྱིར།།
ཡོངས་སུ་བསྔོས་ཕྱིར་འདི་ལས་དགེ་བའི་ཤུགས།།
རྒྱ་ཆེན་འབྱུང་བ་ཐུབ་པའི་ལུང་དང་ནི།།
ཡང་དག་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན།།

དེ་ལས་མཁའ་མཐས་གཏུགས་པའི་སྐྱེ་རྒུ་རྣམས།།
ཐུབ་པའི་ཆོས་མཛོད་ཞི་བའི་རོ་མྱངས་ཏེ།།
མཁྱེན་དང་བརྩེ་དང་ནུས་པ་ཕུན་ཚོགས་པའི།།
རྒྱལ་བའི་གོ་འཕང་མྱུར་དུ་ཐོབ་པར་ཤོག།

བདག་ཀྱང་རྟག་ཏུ་ཐུབ་པའི་དམ་ཆོས་དང་།།
མི་འབྲལ་དོན་ལ་ངེས་པའི་མཐུ་ཐོབ་ནས།།

ཕྱོགས་དང་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་མ་ལུས་པའི།།
བསྟན་པ་རིན་ཆེན་འཛིན་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིག།
ཟླ་བ་བྱེ་བ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ཏུ་བཟླུམས་པའི་ལྷུན་པོ་འདྲ་བའམ།།
ཀུར་ཀུམ་གསར་པ་ཆབ་ཀྱིས་བཀྲུས་པ་བཞིན་དུ་རབ་འབར་གཞོན་ནུ་ནི།།
ཚེ་འདི་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་མཐོང་ནས་པདྨ་རྒྱས་པའི་འདབ་མ་ལྟར།།
ཡངས་པའི་སྤྱན་རས་མཛེས་པ་དེས་ནི་བདག་ལ་དགྱེས་པས་གཟིགས་པར་ཤོག།

བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་འདི་ཉིད་ཀྱང་།།
རིས་མེད་མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་རྟེར།།
མཆོད་པས་ཐུབ་བསྟན་རྣམ་རྒྱལ་བའི།།
རྒྱལ་མཚན་གཅིག་པུ་ཉིད་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་པ་འདིའང་འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་བཤད་ཁྲིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཏེ། ཚུལ་འདི་ལ་འགྲེལ་པ་ཉུང་ངུ་ཞིག་བྲིས་ཞེས་པའི་རྗེས་སུ་གནང་བ་བསྩལ་བ་ལ་བརྟེན་ཏེ། དེང་སང་

ཅམ་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་གཅིག་འཇམ་མགོན་བླ་མ་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཞབས་པད་སྤྱི་བོས་བསྟེན་ཅིང་གསུང་གི་བདུད་རྩི་སྤྱོང་ལ། གཞན་ཡང་མཚན་ཉིད་ལྡན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མས་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་འཇམ་དབྱངས་བླ་མ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་མདོ་སྔགས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དུ་མ་ཐོས་པའི་བཙྡེ་ལྷག་བསམ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མི་ཟད་པའི་ཡོ་ས་གའི་ཉ་བའི་དཀར་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་དགའ་བ་གསུམ་པར་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པར་ཚོས་སྲིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་མངོན་པར་མཐོ་བ་དཔལ་ལྡན་གྱིས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་ལེགས་པར་སྦྱར་བའོ། །འདིས་ཀྱང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་རབ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་དྲི་མ་མེད་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་ཅིག །མངྒ་ལམ།། །།

པར་བྱང་སྨོན་ཚིག

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དཔལ་འབབས་སླུང་། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །དྲི་མ་ཡོངས་འཕྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །དཔར་དུ་བསྒྲུབ་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཐྲག་བརྒྱ། །གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྡན་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །ཅེས་པ་འདིའང་དེང་དུས་ཡིད་སྨུབ་ཀྱིས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་བླ་སློབ་སྡིག་སྤྱོད་མི་བཟད་པས་གདངས་ལྡོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉི་མའི་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ནས་རྟུལ་ལྡན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྲུ་གྲུའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྷ་བདོ་བའི་རྒྱུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྫོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྦར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་སྒྲུབ་དང་བསྒྲུབ་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱོར་ཚོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། །།

རང་རིག་ཡེ་ཤེས་འཕོ་འགྱུར་མེད་ཀློང་ནས། །འགག་མེད་ཐུགས་རྗེའི་རྩལ་ལས་སྙིང་རྗེའི་སྐུར། །གང་འདུལ་གདུལ་བྱའི་རོལ་གར་དུ་འཆར

བའི། །ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱ་གསུམ་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་དགོངས། །འཕགས་བོད་མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་གཞུང་གི་མཛོད། །མི་ཉམས་འཕེལ་ཕྱིར་འབུལ་བར་གསར་སྐྲུན་གྱིས། །ལྷག་བསམ་དག་པས་སྤེལ་བའི་དགེ་བ་འདིས། །རྒྱལ་བསྟན་དམ་ཆོས་ལུང་རྟོགས་རྒྱས་པ་དང་། །བསྟན་འཛིན་དམ་པ་རྣམས་དང་འདུས་པའི་སྡེ། །སྡོམ་གསུམ་འཛིན་པས་ས་ཆེན་ཡོངས་གང་སྟེ། །འཁྲུལ་རྟོག་ཞགས་པས་བཅིངས་པའི་མཁའ་ཁྱབ་འགྲོ། །གཉིས་འཛིན་དྲ་བའི་ཚོགས་ལས་རབ་གྲོལ་ནས། །ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་གནས་ལུགས་མངོན་གྱུར་ཏེ། །གདོད་མའི་གཞི་ཡི་གོ་འཕང་མངོན་གྱུར་ཤོག །ཅེས་པའང་སངས་རྒྱས་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས་

བསྒྲུབ་པའི་ངོར་དཔལ་སྤྲུལ་པདྨ་ནོར་བུས་སྨོན་པའོ།།

རིག་པ་ཤུག་རྫོང་གི་ཐུགས། འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད། སྣར་ཐང་བཀའ་འགྱུར། རྒྱུད་དཔ།